БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 18 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 296 (18.174). • 26 декабрь 1981 йил, шанба • Баҳоси 2 тийин.

«МОЛНИЯ-1» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

1981 йил 23 декабрь куни Совет Иттифоқида навбатдаги алоқа йўлдоши — «Молния-1» учирилди. «Молния-1» алоқа йўлдоши олис телефон-телеграф радиоалоқаси системасини ишлатишни таъминлаш, шунингдек СССР Марказий телевидениеси программаларини «Орбита» тармоғининг Узоқ Шимол, Сибирь, Узоқ Шарқ ва Ўрта Осиё районларида жойлашган пунктларига узатишга мўлжалланган.

Йўлдош ичига телевидение программаларини узатиш ва олис кўп каналли радиоалоқасини амалга ошириш учун мўлжалланган аппаратлардан ташқари команда-ўлчов комплексининг, шунингдек мўлжал олдириш, орбитани тўғрилаш ва йўлдошни энергия билан таъминлаш системаси аппаратлари ўрнатилган.

Олинган маълумотларга қараганда йўлдош ичига ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. «Молния-1» йўлдоши орқали алоқа сеанслари белгиланган программага мувофиқ ўтказилади.

РЕВОЛЮЦИЯ КУЙЧИСИГА БАҒИШЛАНАДИ

24 декабрь куни Москвада Союзлар уйининг Колонна залида совет адабиётининг классиги, коммунист ёзувчи, таниқли жамоат арбоби А. А. Фадеев туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитети секретари М. В. Зимянин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Макеев, бир қанча партия, совет, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, Москва ва иттифоқдош республикаларнинг ёзувчилари иштирок этдилар.

СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретарлари В. М. Озеров ва С. В. Михалков, ажойиб ёзувчи ҳамюртларидан вакил бўлиб келган Калинин область партия комитетининг биринчи секретари П. А. Леонов ва бошқа нотиқлар ўз нутқларида кўп миллатли совет адабиётини ривожлантиришга, совет кишиларининг кўплаб авлодларини ватанпарварлик руҳида тарбиялашга Александр Фадеев муҳим ҳисса қўшганлигини таъкидладилар. 17 ёшидан коммунистлар партияси сафига, ундан олдинроқ эса яширин иш олиб борган революционерлар сафига кирган курашчи ёзувчининг бутун ҳаёти ва фаолияти партия ва халққа сидқидилдан хизмат қилиш, коммунистик идеаллар тантанаси учун фидокорона курашиш намунасидир. Сўзга чиққан кишилар совет адабиёти асосчиларидан бирининг китоблари, биринчи навбатда «Тор-мор» ва «Ёш гвардия» романларининг мислсиз аҳамияти тўғрисида гапирдилар.

Кеча охирида намойиш қилинган концертда пойтахт санъат усталари ижросида ёзувчи асарларидан парчалар янгради.

* * *

Атоқли совет ёзувчиси, СССР Давлат мукофотининг лауреати А. А. Фадеев туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган юбилей кечаси 25 декабрь куни Тошкентда бўлиб ўтди. Кечани Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари С. О. Азимов очди.

Фадеев билан учрашиш шарафига муяссар бўлган Ўзбекистон халқ ёзувчилари Комил Яшин, Назир Сафаров, Александр Удалов, Раҳмат Файзий, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Воҳид Зоҳидов, шунингдек бошқа шоирлар, саҳна усталари кечада буюк замондош, асарлари авлодлар мулки бўлиб қолган ижодкор тўғрисида, Коммунистик партиянинг шонли фарзанди ҳақида гапирдилар.

Кечада устоз — ижоди ва ҳаёти халққа хизмат қилишнинг юксак намунаси бўлиб қолган Фадеевга билдирилган миннатдорчилик сўзлари янгради. Қарийб 40 йил муқаддам, мамлакат учун, бутун халқ учун оғир бўлган 1943 йилнинг декабрида Москвада ўзбек адабиёти кечаси бўлиб ўтди. Ўша вақтда мамлакат Ёзувчилар союзига раҳбарлик қилган Александр Александрович Фадеев Ўзбекистон адабиётини чуқур анализ қилди, унинг энг яхши намояндалари тўғрисида, республика ёзувчилари олдида турган вазифалар ҳақида гапирди. У ўзбек муаллифларининг асарларида буюк синовларни бошидан кечирган мамлакатимиз халқларининг дўстлиги қандай акс эттирилаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди. Фадеевнинг бу нутқи энг катта мавзулардан бири — совет кишисининг жасорати — машаққатли уруш йилларида ўзининг бутун гўзаллиги билан намоён бўлган унинг характерини очиб бериш мавзуини акс эттирадиган асарлар яратишга қаратилган эди.

Кечада ажойиб санъаткор ўзбек совет адабиётини ривожлантиришгагина эмас, шу билан бирга бутун республика ҳаётига ғоят катта эътибор берганлигини кўрсатувчи кўпгина мисоллар келтирилди. Чунончи, Фадеевнинг Катта Фарғона канали қурувчиларига йўллаган ва ёзувчининг архивида сақланиб қолган телеграммаси янгради.

Ёзувчи, коммунист, гражданин образи, деб таъкидлашди кеча қатнашчилари, халқ хотирасида мангу сақланиб қолади.

Кечада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Умаров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов иштирок этдилар.

(ТАСС—ЎзТАГ).

СССР 60 ЗАФАРЛАРИМИЗ— ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА!

МЎЛ ҲОСИЛГА ПУХТА ЗАМИН ЯРАТАЙЛИК!

ДЕҲҚОН МЕҲРИ ДАЛАДА

«Андижон» совхозида ялпи пахта миқдори 9.000 тоннадан 16.000 тоннага кўтарилди. Машина терими 92 процентни ташкил этди. Кузги шудгор 100 процент тугалланди. Ўғит жамғариш, шўр ювиш, яхоб бериш кучайтириляпти. 1981 йилнинг дастлабки якунлари ва 1982 йил мўл ҳосили тараддуди ҳақида совхоз раҳбарларига сўз берилади.

Биз гапни ерни кузги шудгорлашнинг аҳамиятидан бошлаймиз. Ер кузда, об-ҳаво бу йилгидек қулай келган қиш фаслида шудгорланса, тупроқ қатламида сув, ҳаво, озуқа, иссиқлик, ёруғлик режими яхшиланади, намлик ортади, фойдали микроорганизмлар ҳаракати кучаяди. Яхоб бериш, қишки ёғингарчиликлар таъсирида тупроқ кўпчиб донадорлиги кўтарилади. Ер чуқур шудгорланганда бегона ўтлар, қишлоқ хўжалик зараркунандалари кескин камаяди. Энг муҳими — шудгор пахта ҳосилдорлигини гектар ҳисобига 4—5 центнер кўтаради.

«Андижон» совхози ўнинчи беш йилликда ялпи пахта миқдорини 9.000 тоннадан 13.000 тоннага кўтарди. Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи даврасида — 1981 йилда 16.000 тоннадан зиёд пахта тайёрлаб, яхши кўрсаткичга эришди. Биз кузги шудгорни ҳосилдорликни кўтариш, ялпи тоннани оширишнинг бош омили деб биламиз. 6.100 гектар пахта майдонини минерал ва органик ўғитлар қоришмаси билан озиқлантириб, чуқур шудгорлаб қўйганимизга анча бўлди. Қулай об-ҳаво шароитидан оқилона фойдаланиб, ҳамма жойда шудгорлашни тез ва соз тугаллашни маслаҳат берамиз. Бунинг учун ҳайдов тракторларидан кеча-кундуз фойдаланиш керак. Бир парча ер шудгорланмай қолмасин! Сифат устидан хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари мунтазам назорат олиб боришлари керак.

Шўр — ҳосил душмани. Яхоб — ҳосилдорликни оширади. Биз қиш фаслида ҳамма майдонларда камида бир марта, ўта шўрланган ерларда икки марта шўр ювиш ўтказамиз. Айниқса тупроқни чуқур қатламигача яхоб сувига қондирамиз. Бу билан ҳам донадорлик ошади, ҳам зараркунандалар қирилиб кетади. Шу кунгача 2.000 гектар ернинг шўри ювилди ва яхоб берилди. Агротехниканинг бу тадбирини изчиллик билан амалга ошираётган У. Тангиров, У. Асқанбоев, И. Кранов, А. Холиқов, А. Айтеновлар бошқарувчилик қилаётган бўлимларда пахта ҳосилдорлиги 33—34 центнерга етди. Ваҳолонки, бундан уч-тўрт йил муқаддам гектаридан 22—25 центнер атрофида ҳосил олинарди.

Бизнингча барча хўжаликларда шўр ювишни сифатли ўтказиш керак. Марзалар баланд олиниб, сув узоқ муддат сақланса туз яхши эрийди. Шўр ювиш охирида марзаларни ҳам текислаб, сувга бостириш керак. Бир супра жойнинг шўри ювилмай қолса, йирик бир картага туз яна тарқалади. Бунга йўл қўймаслигимиз керак. Қиш фаслида зовурларни ҳам чуқур қазиб, сизот сувнинг кераксиз жойларга равон оқиб кетишига йўл очишимиз шарт.

Барча тирик мавжудотлар, шу жумладан ғўза ўсимлиги озуқа билан тирик. Озуқани илдиз системаси орқали тупроқдан олади. Шундай экан, ерни азот, фосфор, калий ва бошқа минерал ўғитлар, гўнг, қўй қийи каби органик ўғитлар билан мунтазам озиқлантириб боришимиз лозим. Б. Деҳқонов, И. Турсунбоев, Ш. Қурбонов, Ш. Маҳмудова, Қ. Жақсилиқов, А. Эгизбоевларнинг оилавий пахтачилик звеноларида минерал ва органик ўғитлар қоришмасидан яхши фойдаланилиши туфайли ҳосилдорлик 40—42 центнердан ошиб кетди. Бу чўл шароитида дуруст кўрсаткичдир.

Бригадалар типида ташкил қилинган 105 та звенонинг ҳаммаси пахта тайёрлаш плани ва социалистик мажбуриятини бажарди. Келаси йил мўл ҳосилига пухта замин яратяпти. Бу нималардан иборат? Ҳар гектар ерга 450—500 килограмм азот, 900—1000 килограмм фосфор, етарли миқдорда калий ўғитлари солиб, ерларини чуқур шудгорлади. Шўр ювиш, яхоб беришни аъло даражада ўтказяпти. Зараркунандалар ва касалликларга қарши профилактик тадбирлар қўллашяпти.

Совхозимизда пахта майдонларини ўғитлаш картограммаси ишлаб чиқилган. Шунга асосан пахтазорга айлантирилган бедаполларга азот ўғитлари камроқ солинади. Лекин фосфор ва калий ўғитлари ҳар қандай шароитда ҳам норма бўйича берилади. Айниқса, органик ўғитлардан фойдаланишни яхши ташкил этяпмиз. Картограммага кўра шудгорлашдан олдин белгиланган майдонларнинг ҳар гектарига 20 тоннадан органик ўғитлар солинди. Яна 20 тоннадан ўғитлар жамғариб қўйилди. Органик ўғитлар тўплайдиган махсус бригадалар мунтазам ишлаяпти.

Биз пахтачиликни комплекс механизация замирида ривожлантиряпмиз. Совхозимизда ишчи кучи кам. Шу сабабли ҳамма ишни машиналар, механизм-агрегатлар гарданига ортяпмиз. Бу ўз навбатида яхши самаралар беряпти. Мавсумда ялпи ҳосилнинг 92 процентини машиналарда териб олдик. Ҳар бир машинанинг иш унуми ўртача 130 тоннани ташкил этди. Донгдор механик-ҳайдовчиларимиздан Ш. Акбаров, О. Хонқулов, Ҳ. Ақбардиев, Қ. Тулебоев, И. Очилов, Б. Худойбергенов, М. Эгамбердиевлар машина теримида энг юқори кўрсаткичга эришиб, ибрат намунасини кўрсатдилар.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, техника воситалари, ҳусусан «зангори кема»лардан оқилона фойдаланилиши туфайли теримни тез ва соз ўтказдик, хўжалигимизнинг катта маблағини тежаб қолдик. Теримда ёрдамчилар олмадик. Шундай қилиб, совхозимиз давлатга 2 миллион сўм соф фойда келтирди.

Районимиз чўлқуварлари агротехниканинг барча тадбирларини изчиллик билан амалга оширмоқдалар. Бу умумхалқ курашида совхозимиз олдинги сафда боряпти. Қаҳрамон чўлқуварларимизнинг мақсади битта — 1981 йилда она-Ватанга 83 минг тонна пахта армуғон этган Оқолтин районимизда яқин йиллар ичида 100 минг тонна пахта тайёрлашга эришишдир.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларига амалий иш билан берган жавобимиз — 100 минг тонна пахтамиз бўлади! Шунга эришамиз албатта!

О. АЙДАРОВ,
Сирдарё область, Оқолтин районидаги «Андижон» совхозининг директори,

Б. САБИНОВ.
партия ташкилоти секретари,

Ҳ. ҚОБУЛОВ,
бош агроном.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози чорвадорлари соғин-сигирлар маҳсулдорлигини йил сайин оширишга эришмоқдалар. Хўжаликда асосан сермаҳсуллиги билан шуҳрат қозонган қора-ола зотли моллар боқилаётир. Молларни белгиланган рацион асосида парвариш қилаётган хўжалик чорвадорлари шу кунгача эл дастурхонига 200 минг тоннадан ортиқ серқаймоқ сут етказиб беришди. Суратда: сут соғувчилардан Арофат Абдужалилова ва Матлуба Рамазоновалар. Улар ўз қарамоғидаги ҳар бир сигирдан 5.500 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилишган.

А. Ванштейн фотоси. (ЎзТАГ).

Деҳқон бўлсанг, шудгор қил!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 25 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

ЖИЗЗАХ	—	103,5
ФАРҒОНА	—	101,6
НАМАНГАН	—	101,4
АНДИЖОН	—	101,3
СИРДАРЁ	—	100,5
ТОШКЕНТ	—	100,0
ҚАШҚАДАРЁ	—	100,0
Бухоро	—	99,9
ҚҚАССР	—	99,1
Сурхондарё	2,4	90,1
Самарқанд	5.1	87,5
Хоразм	0,8	72,4
Республика бўйича:	0,9	97,9

КОЛХОЗ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Иттифоқ колхозлар кенгашининг 24 декабрь куни Москвада бўлиб ўтган мажлисида КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқи асосида колхозлар кенгашлари ва қишлоқ хўжалик органларининг вазифалари муҳокама қилинди.

Докладчи — иттифоқ колхозлар кенгашининг раиси, СССР қишлоқ хўжалиги министри В. К. Месяц, сўзга чиққан бошқа нотиқлар партия ва ҳукумат колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантириш, унинг моддий-техника базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш тўғрисида катта ғамхўрлик қилаётганликларини таъкидладилар. Қишлоқ меҳнаткашлари дала ва фермаларнинг маҳсулотини давлатга сотиш планларини муваффақиятли равишда бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар, озиқ-овқат программасини рўёбга чиқариш, КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш ишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Вазифа — куч-ғайратни фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, илғор тажрибани жорий этишга, деҳқончилик ва чорвачиликда барқарор натижаларга эришишни таъминлаш учун мавжуд резервлардан имкони борича кўпроқ фойдаланишга қаратишдан иборат.

Колхозлар конкрет тупроқ-иқлим шароитларини ҳисобга олиб деҳқончиликнинг илмий жиҳатдан асосланган системаларини жорий этишни тугаллашлари лозим. Мелиорация қилинган ҳар бир гектар ернинг энг кўп самара беришига, ўғитлардан яхшироқ фойдаланишга қунт билан эришиш зарур. Меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг янги илғор усулларига ўтишни амалга ошириш ҳам муҳим вазифадир.

Колхозлар кенгашлари, қишлоқ хўжалик органлари чорвачиликни бутун чоралар билан ривожлантиришга эътиборни қаратишлари керак. Мустаҳкам ем-ҳашак базаси негизидагина чорва маҳсулдорлигини ошириш мумкин. Шу боисдан ҳам ҳамма жойда ем-хашак етиштиришнинг индустриал методларига ўтиш масаласини ҳал этиш талаб қилинади.

Иттифоқ колхозлар кенгаши мажлисининг ишида КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалиги бўлимининг мудири В. А. Карлов иштирок этди. (ТАСС).

МЕҲНАТ РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг аграр-саноат бирлашмалари, саноат корхоналари, совхозлари ва ташкилотлари коллективлари СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, саноат маҳсулотини реализация қилиш юзасидан беш йиллик биринчи йили планини муддатидан илгари, 24 декабрда бажардилар. Йиллик пландан ташқари саккиз миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилиш мўлжалланди.

Министрликка қарашли совхозларнинг меҳнаткашлари шу йилнинг ноқулай об-ҳаво шароитида мўл ҳосил етиштирдилар ва давлатга бир миллион тоннага яқин сабзавот, картошка, полиз экинлари, мева ва узум сотдилар. Бу — ўтган йилдагидан 1,3 баравар кўп. Умумиттифоқ фондига мева-сабзавот маҳсулотларини етказиб бериш планлари муваффақиятли бажарилди. Москва, Ленинград, Сибирь ва Узоқ Шарқ шаҳарлари, мамлакатнинг бошқа йирик саноат марказлари меҳнаткашларига қарийб юз минг тонна мева ва узум юборилди.

Чорвачилик маҳсулотларининг ҳамма турларини етиштириш ва давлатга сотиш планлари бажарилди. Гўшт, сут, тухум тайёрлаш ҳажми ўтган йилдагига нисбатан ошди.

Республика мева-сабзавот хўжалиги системасининг бошқа тармоқларида чакана товар обороти планлари, шунингдек йиллик топшириқларининг муддатидан илгари бажарилиши таъминланди.

* * *

Тошкент областидаги саноат корхоналарининг коллективлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулот реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш юзасидан беш йиллик биринчи йили планини муддатдан илгари — 25 декабрь куни бажардилар. Пойтахт области саноатининг меҳнаткашлари СССРнинг 60 йиллиги шарафига зарбдор вахтада туриб, декабрь ойининг охиригача йиллик пландан ташқари 97 миллион сўмлик дан кўпроқ маҳсулот реализация қиладилар. [ЎзТАГ].

ДИПЛОМАТИЯ КОРПУСИ НОМИДАН

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев туғилган куннинг 75 йиллиги муносабати билан Москвадаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари унга табрикнома йўлладилар.

25 декабрь куни дипломатия корпусининг оқсоқоли, БХРнинг СССРдаги элчиси Д. Жулев табрикномани Л. И. Брежневга етказиш учун Кремлда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Б. Е. Саркисовга топширди.

(ТАСС).

А. ИКРОМОВ ҲАЙКАЛИ

Совет давлати ва партия арбоби Акмал Икромовнинг Самарқанддаги унинг номига қўйилган кўчада ҳайкали очилди. Ленинградлик ҳайкалтарош Е. В. Николаев ва самарқандлик архитектор, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Н. И. Содиқов монумент муаллифларидир. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ТАТАРИСТОН ДАВЛАТ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Қардош маданиятларни пропаганда қилиш ва ўзаро бойитишда муҳим роль ўйнаган, республика меҳнаткашларини бадиий-эстетик тарбиялашга актив ёрдам берган гастролларни муваффақиятли ўтказганлиги учун Татаристон давлат драма ва комедия театри Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1981 йил 25 декабрь.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Халқ хўжалиги учун юқори малакали мутахассислар тайёрлаш ва тарбиялаш, илмий-тадқиқотларни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ва ташкил этилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1981 йил 24 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Фанни ривожлантириш, юқори малакали инженер кадрлар тайёрлаш ва тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун ва Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти ташкил этилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан кафедра мудири профессор Николай Ионович Силаевга, кафедра мудири профессор Раҳим **Хоруновга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби»; доцентлар, факультетларнинг деканлари Турсун Комилович **Абдукомилов** ва Павел Тимофеевич **Шликов** ўртоқларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер»; доцент, кафедра мудири ўртоқ Тоҳир Ғуломович **Ғуломовга**, катта ўқитувчи ўртоқ Максим Тихонович **Ершовга**, кафедра доценти ўртоқ Карим **Муҳамедовга** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларига биноан «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган халқ маорифи ходими» фахрий унвонлари берилди.

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет ва хўжалик органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети бўлимининг инспектори ўртоқ Кўчқор Қосимович **Содиқовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

УКРАИНА ССР ҲАФТАЛИГИ

Республикада сўнгги йилларда аҳолига медицина хизмати кўрсатадиган тиббий масканлар тармоғи беқиёс кенгайди. Айниқса, она ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш ишлари кенгайтирилди. Ўтган беш йилликда йирик, кўп профилли медицина муассасалари кўпайди. Винница, Днепропетровск, Кременчуг, Херсон, Запорожье, Ровно, Краматорск, Черкасси областларида ва бошқа аҳоли пунктларида йирик медицина тармоқлари ишга туширилди. Киевдаги педиатрия, акушерлик-гинекология илмий-тадқиқот институти базасида Оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш республика марказининг тузилиши натижасида бу соҳадаги катта ишларга янада кенгроқ йўл очилди.

Институт қошида замонавий медицина асбоб-ускуналари билан таъминланган болалар поликлиникаси, хотин-қизлар ҳамда медицина-генетика консультациялари ишлаб турибди. Бу ерда ҳар йили юз мингга яқин она ва бола малакали медицина ёрдами олаётир, 12 мингдан ортиқ киши стационар режимда даволанмоқда. Чапдаги суратда Киев шаҳридаги Оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш республика маркази жойлашган корпус акс эттирилган.

Украинанинг Славянск шаҳрида «Электросеть-изоляция» Бутуниттифоқ бирлашмасининг махсус конструкторлик технология бюроси жойлашган. Бу ерда юқори электр узатиш тармоқлари учун изоляторлар тайёрланади ва синовдан ўтказилади. Кейинги йилларда бу ерда енгил вазндаги полимер материаллардан тайёрланган пишиқ изоляторлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ўнгдаги суратда юқори вольтли изоляторлар синаб кўриладиган лабораториялардан бири тасвирланган.

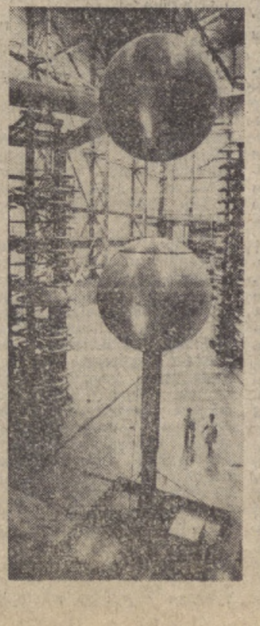

[ТАСС фотохроникаси].

ПАРТИЯНИНГ ОММА ОРАСИДАГИ ИШОНЧЛИ ТАЯНЧИ

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ «РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИЗМ ШАРОИТИДА СОВЕТ КАСАБА СОЮЗЛАРИ» КИТОБИНИНГ ЧИҚИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Тарихий тараққиёт қонунияти шундай: жамият иқтисодий, социал, маънавий ҳаётидаги ўзгаришлар нақадар чуқур бўлса, унда шу қадар кўпроқ кенг омма иштирок этади, В. И. Ленин сўзлари билан айтганда, «бу ишга одамларни шунчалик кўпроқ қизиқтирмоқ керак ва кўпроқ онгли муносабатда бўлишларига эришмоқ керак, янгидан янги миллионлар ва ўнларча миллионларни бунинг зарурлигига ишонтирмоқ керак». (Тўла асарлар тўплами, 42-том, 165-бет). Янги тузумга ички жиҳатдан хос бўлган ижтимоий муносабатларни қайта қуриш тугалланаётган ривожланган социализм босқичида мазмуни жиҳатидан ғоят чуқур ўзгаришлар юз беради. Ва шу сабабли онгли тарихий ижодкорликда иштирок этаётган омманинг активлиги, ташаббускорлиги, куч-ғайратининг роли янада кўпроқ ортади.

Совет касаба союзлари партиянинг омма орасидаги ишончли таянчи, социалистик демократияни ривожлантиришнинг, меҳнаткашларни коммунизм қурилишига жалб этишнинг қудратли воситасидир. Касаба союзлари янги ҳаёт барпо этишда ҳамиша актив иштирок этиб келди. Етук социализм шароитида касаба союзлари — эндиликда амалда барча меҳнаткашлар, жумладан, колхозчиларни ҳам қамраб олган энг оммавий ижтимоий ташкилотдир.

Шу сабабли «Ривожланган социализм шароитида совет касаба союзлари» китоби иккинчи нашрининг чиқиши мамлакатимиз ғоявий-сиёсий ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг бу китобга тўпланган 1964 йил ноябридан 1981 йил февралигача қилган докладлари, нутқлари, чиқишларида касаба союзлари тўғрисидаги ленинча таълимот янада ривожлантирилган, ҳозирги босқичда касаба союзлари фаолиятининг назарий асослари ва амалий вазифалари ишлаб чиқилган.

* * *

Янги типдаги партия, коммунистлар партияси ишчилар синфи ташкилотининг олий формаси эканлиги тўғрисидаги марксча-ленинча хулосани тарихий тажриба рад этиб бўлмайдиган даражада тасдиқлади. Бундай партиягина оммани социалистик революция ғалабаси учун курашга эргаштира олиши, янги жамият қурилишига бошчилик қилиши ва уни йўналтириб туриши, меҳнат аҳлининг кундалик манфаатларини социал ўзгартишларнинг пировард мақсадлари билан бирлаштириши мумкин.

Партиянинг бу бирлаштирувчи, раҳбарлик роли социализм учун курашнинг ҳамма босқичларида зўр куч билан намоён бўлди. Мамлакатимизнинг тарихи профессионал бирлашмаларни жамиятнинг етакчи кучи қилиб кўрсатишга, давлатни улар билан алмаштиришга, уларга сиёсий партия функцияларини беришга уринган «Касаба союзлари»нинг мустақиллиги концепцияларининг бемаънилигини, анархосиндикализмнинг ҳаётий эмаслигини ғоят равшан намойиш этди. Социализм учун кураш практикаси касаба союзларини «давлатлаштириш» тўғрисидаги троцкийча ғояларни ҳам қатъий рад этди. «Зўр қониқиш билан шуни айтишимиз мумкинки, — деб таъкидлади Л. И. Брежнев ана шу тарих сабоқларини умумлаштириб,— мамлакатимиз касаба союзлари ўзи таркиб топган биринчи кунданоқ партия билан бирга одимлади». (275-бет).

Социалистик жамиятда партия билан касаба союзларининг ўзаро муносабати нима билан белгиланади? Етук социализм шароитида партия раҳбарлигининг биринчи навбатдаги вазифаларидан бири ижтимоий организмнинг барча таркибий қисмларининг мақсадга мувофиқ равишда мувофиқлаштирилган ҳолда ривожланишини таъминлашдан иборат.

Касаба союзлари, комсомол, бошқа жамоат ташкилотлари аҳоли турли группаларининг хилма-хил ўзига хос манфаатларини ифодалайди. Партия совет кишиларининг уларнинг вакиллари ва ташкилотларининг сиёсий, иқтисодий, маънавий активлиги учун кенг майдон очиб бериш билан бирга уларнинг манфаатларини жамият манфаатлари билан боғлайди ва мослаштиради, кундалик ишларимизнинг ҳамма ирмоқлари гармоник тарзда ягона оқимга қўшилиши тўғрисида ғамхўрлик қилади.

Худди партия раҳбарлигида касаба союзлари ўз вазифаларини, Конституцияда белгилаб қўйилган ўз вазифаларини, имкониятлари ва ҳуқуқларини тўлароқ ва кенгроқ амалга ошира олади. Партия, — деб таъкидланади китобда, — ҳамма оммавий ташкилотлар ўз ҳуқуқлари ва функциялари доирасида дадил ва ишонч билан ҳаракат қилишларини ғоят муҳим, деб ҳисоблайди (33-бетга қаранг).

Касаба союзларига раҳбарликни партия аввало ўз аъзолари орқали амалга оширади. Партия «Касаба союз аъзоси бўлган ҳар бир коммунистдан бу ташкилотда расмият учунгина аъзо бўлиб қолмасдан, унинг бутун фаолиятида актив иштирок этишни талаб қилади», дейди тўплам автори (91-бет). Партия ташкилотлари касаба союз комитетларининг майда-чуйда ишларига аралашмаган ҳолда, уларнинг ташаббускорлигини ривожлантиришга, кадрларни танлаш ва тарбиялашга эътиборни кучайтиришга даъват этилганлар. «Бу масъул ўртоқлар ишчилар ичида яшашлари, уларнинг ҳаётини ипидан игнасигача билишлари, ҳар қандай масала юзасидан, ҳар қандай моментда омманинг кайфиятини, унинг ҳақиқий эҳтиёжларини, интилишларини, фикрларини бехато аниқлай билишлари, бу омманинг онглилик даражасини ҳамда ҳар қандай хурофот ва эскилик қолдиқларининг унга кўрсатаётган таъсир кучини заррача сохта идеаллаштирмасдан аниқлай билишлари, омма билан ўртоқларча муносабатда бўлиб, унинг эҳтиёжларини ғамхўрлик билан қониқтириб, омманинг чексиз ишончини қозона билишлари лозим», деган ленинча талаб (Тўла асарлар тўплами, 44-том, 392-бет) касаба союзларида ишлаётган коммунистларга қарата айтилгандир. Партия бу принципларга содиқлигини КПСС XXVI съездида яна бир бор тасдиқлади.

Партия ташкилотлари касаба союзларига кундалик раҳбарлик қилаётган эканлар, уларнинг ишларини чуқур англаётган эканлар, уларнинг манфаатлари ва ташвишларини чуқур англаётган эканлар, ҳамиша ишчилар орасида яшаётган эканлар, мана шунинг ўзи ҳам партия билан халқ бузилмас бирлигини мустаҳкамлашнинг муҳим омилидир.

* * *

Етук социализмнинг барпо этилиши мамлакатни иқтисодий, социал-сиёсий ва маънавий ривожлантиришнинг кўпгина вазифаларини янгича қилиб қўйди. Ҳозирги замон шароитида совет касаба союзлари фаолияти мазмуни ҳам чуқурлашмоқда. В. И. Ленин социалистик жамиятда касаба союзларининг ўрни ва ролини белгилаб, уларни бошқариш мактаби, хўжалик юритиш мактаби, коммунизм мактаби деб атаган эди (қаралсин: 42-том, 238-бет). Ривожланган социализм шароитида касаба союз ишларининг бу йўналиши ниҳоясига етганми? «Йўқ, етмаган, — деб жавоб беради китоб автори, — аксинча, бу шароитда улар янада кўпроқ аҳамиятга эга бўлади ва янада тўлароқ намоён бўлади» (275-бет).

Совет касаба союзлари бошқариш мактаби бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Бунинг устига (бу ҳам ғоят муҳим) оммавий мактаб, ўнларча миллион кишилар ишлаб чиқаришни, давлатни, жамиятни бошқариш фанини ўрганаётган мактаб бўлиб қолмоқда. Етук социализм босқичида, умумхалқ давлати шароитида мамлакат ҳаётини бошқаришда меҳнаткашлар оммасининг тобора кенгроқ ва активроқ иштирок этиши совет жамияти сиёсий тараққиётининг марказий йўналиши сифатида мустаҳкам қарор топди.

Бунда бевосита ишлаб чиқаришда демократик асосларни ривожлантириш, ҳар бир меҳнаткашнинг активлигини ошириш катта аҳамиятга эгадир. «Агар демократия инсон ҳар кун меҳнат қиладиган, ўз ижодий кучларини қўлланадиган муҳитни ўз ичига олмаса, қуруқ гап бўлиб қолаверади» (145-бет).

Ҳозирги замон ишлаб чиқариши ҳар бир ходим меҳнат жараёнида ўз ўрнини аниқ тасаввур қила олишини, нима учун ва нима ясаётганлигини, унга нималар боғлиқ эканлигини билишни, унинг меҳнати умумий ишнинг зарурий қисми эканлигини сезиб туришини талаб қилади. Меҳнат коллективида, унинг партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ишида жамиятнинг бутун ҳаёти — ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий, ҳам маънавий ҳаёти томчида қуёш акс этганидек акс этиб туради. Аслини олганда бу бизнинг фақат хўжалик организмимизнинггина эмас, шу билан бирга бутун социал, сиёсий организмимизнинг ҳам бошланғич ячейкасидир. Худди шу ер касаба союзларининг асосий фаолият майдонидир. Улар «оммани идора қилиш ишига ўрганиш» керак деган ленинча васиятни бажармоқдалар (37-том, 525-бет).

Партиянинг йўли саноат корхоналарини, совхозлар ва колхозларни бошқаришда, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва меҳнат унумдорлигини ошириш учун курашда, мавжуд қувватлардан тўлароқ фойдаланиш учун, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун курашда меҳнаткашларнинг иштирок этишини янада кенгайтиришни таъминлашга қаратилган. Бунинг учун касаба союзларида, барча меҳнаткашларда катта имкониятлар бор. Ишлаб чиқаришни бошқаришда қатнашиш, айрим коллектив доирасида хўжалик вазифаларини ҳал қилиш билан чегараланиб қолмайди. Улар ўз ҳуқуқларини амалга оширишлари учун жуда кўп форма ва воситаларга эгадирлар. Ишчилар йиғилишлари, доимий ҳаракатдаги ишлаб чиқариш кенгашлари, коллектив шартномалар ана шундай воситалардандир. Касаба союзлари СССР Конституциясига мувофиқ янги қонунлар қабул қилиш тўғрисида ташаббускор бўлиш ҳуқуқига эгадирлар.

Хуллас касаба союзлари қўлида ижтимоий ҳаётнинг ҳал қилувчи соҳаларига таъсир ўтказишнинг синовдан ўтган воситалари кўп. Бироқ, ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съезди минбаридан айтганидек: «Касаба союзларимиз ўзларига берилган кенг ҳуқуқлардан фойдаланишда баъзан етарли даражада ташаббус кўрсатмаётирлар... Улар коллектив шартномаларни бажариш, меҳнатни муҳофаза қилиш масалаларида ҳамма вақт ҳам астойдиллик кўрсатмаётирлар, меҳнат қонунчилигини бузиш, бюрократизм ва сансалорлик фактларига ҳали ҳам етарли даражада эътибор бермаётирлар.

Бу эса, кишиларнинг меҳнати, ҳаёти ва турмушига оид масалаларни ҳал қилишда касаба союзлари, меҳнат коллективларининг назоратини янада кучайтириш, планлаштириш ва ишлаб чиқаришни бошқаришда, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда, корхоналар ва ташкилотларнинг маблағларидан самарали фойдаланишда уларнинг иштирокини янада кенгайтириб бориш керак, демакдир.» (588—589-бетлар).

Социалистик жамиятда касаба союзлари ўз ихтиёридаги кенг ҳуқуқ ва ваколатлардан тўғри фойдаланиши давлат органларига «тазйиқ» ўтказиш практикасига мутлақо даҳлсиздир. Совет касаба союзлари ўзининг специфик функциялари ва вазифаларини бажара бориб, Советлар билан, умумхалқ давлати органлари билан, жамоат ташкилотлари билан мустаҳкам ҳамкорликда ҳаракат қилади, ўз ишчи у социализм тақдири учун ҳуқуқлари ва масъулияти даражасига тўла жавоб берадиган тарзда ташкил қилади.

«Янги меҳнат интизоми барпо қилиш, одамлар ўртасида янгича ижтимоий алоқа формаларини барпо қилиш, одамларни меҳнатга жалб этишнинг янги форма ва усулларини барпо қилиш, — деб ёзган эди В. И. Ленин. — бу — кўп йилларга ва неча ўн йилларга чўзиладиган ишдир». (40-том, 364-бет.). Мана шу энг фахрли ва ифтихорли ишда касаба союзлари муҳим роль ўйнайдилар. Улар хўжаликни юритиш мактаби бўлиб келдилар ва шундай бўлиб қоладилар.

Партия совет ишчи синфида тарбиялаган ишлаб чиқаришнинг чинакам хўжайини туйғуси социалистик мусобақада ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. Социалистик мусобақа партия иқтисодий сиёсатининг бош йўналишлари билан узвий боғлиқ бўлиб, социалистик хўжалик юритишнинг энг муҳим элементларидан бири бўлиб қолди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев омманинг ижодий активлиги, ташаббускорлиги ва меҳнат ғайратини иқтисодий ўсишни тезлаштиришнинг қудратли кучи, социализмнинг улуғвор афзаллиги, янги жамият ҳаётбахш кучи ва динамизми асосий «сирлари»дан бири (276-бет) сифатида характерлаган эди. Ленинча васиятларга амал қилиб, партия социалистик мусобақани ривожлантиришга катта аҳамият бераётганлиги тасодифий эмас.

Тўплам муаллифи бу ишга улкан шахсий ҳисса қўшмоқда. Китобда унинг 1972 йил 9 ноябрда КПСС Марказий Комитетига ёзган мактубидан парчалар келтирилган. Бу мактубда саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт коллективлари меҳнатчиларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ташкил этиш масаласи қўйилган, бу мусобақанинг асосий йўналишлари ва вазифалари ишлаб чиқилган эди. Халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажариш ва ошириб адо этиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси сўнгги беш йилликларнинг анъанаси, халқ ижодий ташаббускорлигининг муҳим омилига айланди.

Мусобақа хўжалик практикасига, мамлакатнинг бутун ижтимоий-сиёсий ҳаётига, жамият маънавий муҳитига чуқур таъсир кўрсатмоқда. Унинг улкан қўламида В. И. Ленин Совет ҳокимияти тонготарида ёзган миллионларнинг оммавий ва кундалик ишидаги қаҳрамонлик ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. «Биз учун, деб таъкидланади китобда, — меҳнат беллашувининг конкрет хўжалик натижалари ҳам, унда йўғрилган катта тарбиявий имкониятлар ҳам муҳимдир» (446-бет).

Партия 60 йилдан кўпроқ муқаддам социалистик мусобақани ташкил этишни ишониб топширган совет касаба союзлари коммунизм мактаби бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Янги типдаги ходимнинг маънавий қиёфаси кўп жиҳатдан ана шу мактабда шаклланмоқда.

Социализм меҳнат кишилари жамиятидир. «Биз, ўртоқлар, — деган эди тўплам муаллифи, — дарёлардан сут оқиб турган, шарбат қирғоқли ишёқмаслар салтанатини эмас, балки инсоният тарихида энг меҳнатсевар жамият қурмоқдамиз. Бу жамиятда энг меҳнатсевар ва виждонли, уюшган ва юксак онгли кишилар яшайдилар». (108-бет). Социалистик ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари — совет ишчилар синфининг энг яхши вакиллари ҳозирдаёқ мана шу янги, коммунистик ахлоқнинг ифодачилари бўлиб майдонга чиқмоқдалар. Бутун халқ уларга тенглашмоқда. Янги типдаги ходимларнинг оммавий тимсоли айни мана шулардир.

Ҳар бир меҳнатчини бугунги илғор ишчи даражасига кўтариш касаба союзларимизнинг юксак вазифасидир. Бу мақсадга эришиш йўли оғир, мураккаб. Ҳар бир меҳнатчининг бажарган иши холис, ҳаққоний баҳо олишига эришиш, — партия таълим берганидек, — меҳнатга янгича муносабатни тарбиялашнинг қудратли воситаларидан биридир. Иш ҳақи, нормаллаштириш, тарифлар масалаларида совет қонунчилигига кўра кенг ҳуқуқларга эга бўлган, корхоналарнинг даромадларидан ташкил этиладиган йирик фондларни тасарруф қилган касаба союзлари бу ўринда салмоқдор сўзларини айтишлари мумкин ва зарур. Бироқ, меҳнаткашларнинг фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш, — деб эслатади муаллиф, «ҳамма ходимлар учун уларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришга қўшаётган ҳиссасидан қатъи назар «ҳотамтой амакиваччалар» бўлиш керак, деган сўз эмас. Иш ҳақи ҳамма ерда **ишлаб топилиши** зарур» (87-бет). Касаба союзлари меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилиб, уларнинг соғлиғи, турмуши, уй-жой шароити, дам олишини ташкил этиш тўғрисида ғамхўрлик кўрсатар эканлар, айрим корхоналарнинг раҳбарлари меҳнат қонунчилиги талабларини бузаётган, ишлаб чиқариш коллективи аъзоларининг ижтимоий эҳтиёжларини унутиб қўяётган ҳар бир ҳолатда қатъият ва оғишмай ҳаракат қилишга даъват этилгандирлар.

Лекин, ўз фаолиятларининг марказига инсон манфаатларини қўятуриб, касаба союзлари одамлар ҳаёти, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга ишлаб чиқаришни муттасил кўтармай, меҳнат унумдорлигини оширмай туриб, эришиб бўлмаслигини яхши биладилар.

Дарҳақиқат, ишлаб чиқарилган нарсаларнигина тақсимлаш, истеъмол қилиш мумкин. Бу ҳаммага тушунарли нарса. Яхшироқ яшашни истаган ҳар бир киши кўпроқ ва яхшироқ ишлаши керак. Ленин сўзлари билан айтганда, «меҳнат ўлчовига, ишлаб чиқариш воситаларига эрксиз киши нуқтаи назаридан» қараш сингари эски одатлар социализмга хос эмас (35-том, 220-бет). Китобдаги материалларда кўрсатилганидек, касаба союзлари ўзларининг меҳнаткашлар манфаатлари учун курашида «муҳофаза функцияси» деб аталмиш чегара ташқарисига чиқдилар. Меҳнат унумдорлигини ошириш, интизомни мустаҳкамлаш, уюшқоқлик ва ишчанликни кучайтириш, барча ходимларнинг ижодий куч-ғайрати ва қобилиятидан яхшироқ фойдаланиш уларнинг муҳим вазифасига айланди.

* * *

Бизнинг давримиз — меҳнат кишисининг жаҳоншумул тарихий роли муттасил кўтарилиб бораётган даврдир. Фақат социализм давлатларидагина эмас, бутун жаҳонда демократия ва халқлар озодлиги, социал тараққиёт ва тинчлик учун курашда ишчилар синфи, унинг ташкилотлари роли ошиб бормоқда. Капиталистик мамлакатларда касаба союзлари ўз манфаатлари ва ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун чиқишларнинг, монополияларнинг ишчиларга қарши сиёсати, ишсизлик ва инфляция, социал ва миллий зулмнинг барча формаларига қарши чиқишларнинг актив ташкилотчилари ролида тез-тез майдонга чиқмоқдалар. Тинчлик учун курашдан иборат фахрли мақсад халқаро касаба союз ҳаракати фаолиятида тобора муҳим ўрин тутиб боряпти. «Эртанги кунга йўл кўрсатувчи сиёсат, — деган эди КПСС XXVI съезди минбаридан туриб ўртоқ Л. И. Брежнев, — халқларни ўз моддий ва маънавий бойликларини бемаъниларча исроф қилишга дучор этадиган урушга ҳозирлик кўриш сиёсати эмас, балки тинчликни мустаҳкамлаш сиёсатидир» (547-бет). Ишчилар синфи, барча меҳнаткашлар ва уларнинг ташкилотлари қуролланиш пойгасини тугатиш, урушга йўл қўймасликдан ғоят манфаатдорлар. Уларнинг сафи жипслашиб борган сари касаба союзлари бу вазифани тобора муваффақиятли бажаравермоқдалар.

Ўз интернационал бурчларига, пролетар, социалистик интернационализм принципларига садоқатли бўлган СССР меҳнаткашлари, совет касаба союзлари уюшган ишчи ва касаба союз ҳаракатининг курашаётган кучларини жипслаштириш йўлини оғишмай қўллаб-қувватламоқдалар.

* * *

... КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев совет касаба союзларининг бўлажак съездини келгуси 1982 йилнинг йирик сиёсий воқеаси деб атади. Съезд омма сиёсий, ижодий активлигининг янада ошишига, СССР ишчилар синфи етакчи ролининг ўсишига хизмат қилади. Касаба союзлари ўз фаолиятларида совет касаба союз ҳаракатининг стратегиясини белгилаб, касаба союзлари олдида турган вазифаларни ҳал этишнинг аниқ йўл-йўриқларини ва воситаларини кўрсатиб берган КПСС XXVI съезди илгари сурган ёрқин ва аниқ программага оғишмай амал қилмоқдалар.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Ривожланган социализм шароитида совет касаба союзлари» китоби КПСС бош йўли илмий асосланганлиги, партиянинг омма орасидаги ишончли таянчи бўлган касаба союзлари фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида кундалик ғамхўрликнинг янада ёрқин далилидир.

(«ПРАВДА» газетасининг 25 декабрь сонидаги редакцион мақоласи).

Чет элларда

КЕСКИНЛИКНИ ЮМШАТИШ ВА ТИНЧ ҲАМКОРЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Америкадаги Эн-би-си телекомпаниясининг саволларига ўртоқ Л. И. Брежневнинг жавоблари дунёда катта қизиқишга сабаб бўлди. Чет эл оммавий ахборот воситалари Совет Иттифоқининг кескинликни юмшатишга ва тинч ҳамкорликка, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга, актуал халқаро проблемаларни музокаралар йўли билан ҳал этишга астойдил, самимий интилаётганини таъкидламоқда.

Л. И. Брежневнинг жавоблари, деб ёзади Болгариядаги **«Работническо дело»** газетаси, Совет давлати таъсирчан тинчликсеварлигининг, ҳозирги замондаги энг кескин масалалар юзасидан изчил принципиал позицияда турганлигининг, совет раҳбари сиёсий донолигининг янги ёрқин ифодаси бўлди. Бу жавоблар бутун дунёда беҳисоб зўр қизиқиш билан кутиб олинди. Бу қизиқиш жавобларда кўтарилган проблемаларнинг, ядро қуроли устидан самарали контроллик ўрнатишга эришиш мумкинлиги ва Совет — Америка муносабатларининг ҳолати тўғрисидаги инсониятни тўлқинлантираётган проблемаларнинг аҳамияти билан изоҳланади. Халқаро сиёсий вазиятнинг характери мана шу муносабатларнинг ҳолатига ҳал қилувчи даражада боғлиқдир.

Л. И. Брежнев ҳозирги халқаро вазият шароитида қуролланиш пойгасини кучайтиришнинг хатарли шаштини пасайтириб қўйиш, қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш масалалари билан жиддий ва амалий равишда шуғулланиш кераклигини таъкидлади, деб уқтиради **«Нейес дойчланд»** (ГДР) газетаси. Шу мақсадга эришиш манфаатларини кўзлаб Женевадаги Совет — Америка музокараларида тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига иккала томоннинг риоя этиши асосида муваффақиятга эришиш муҳимдир. СССР тегишли битимга келишга интилмоқда, эндиги иш Америка томонига боғлиқ.

Президент Брежнев Қўшма Штатлар билан актив мулоқот, шу жумладан олий даражадаги учрашувнинг ҳам тарафдори эканини айтди, деб таъкидлади **«Нью-Йорк таймс»** газетаси. Унинг фикрича, тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига иккала томоннинг риоя қилиши — Женевадаги музокараларнинг муваффақият билан тугалланиши калитидир.

Леонид Брежнев Европадаги ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокараларнинг муҳимлигини уқтириб ўтди, деб ёзади **«Вашингтон пост»** газетаси. Совет Иттифоқи энг қудратли ва хатарли қуроллар бўлмиш стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокараларни қайтадан бошлашга тайёр.

Франциядаги **«Юманите»** газетаси совет раҳбари жавобларининг баёнини ўзининг биринчи саҳифасида «Леонид Ильич тинчлик — энг муҳим нарса, деб айтди» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди. Англиядаги **«Таймс»** газетаси бундай деб уқтиради: президент Л. И. Брежнев бемаъни қуролланиш пойгаси сиёсатидан воз кечишга чақирди. Совет раҳбари Европадаги ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокараларда силжишга эришиш ҳамда стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокараларни қайтадан бошлаш муҳимлигини таъкидлади. Совет Иттифоқи шу музокараларни қайтадан бошлашга тайёр. Эндиги сўзни Вашингтон айтиши керак.

(ТАСС).

ПОЛЬШАДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Польша матбуот агентлигининг хабар қилишича, ПХР пойтахтида В. Ярузельскийнинг ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтлари вакилларидан бир группаси билан учрашуви бўлди. В. Ярузельский мамлакатдаги аҳволни муфассал таърифлаб социалистик давлат негизларига таҳдид қилаётган ижтимоий-сиёсий кризисни бартараф этиш ҳукумат амалга ошираётган ҳаракатларнинг бош мақсади эканлигини таъкидлади. У олимларга, ижодкор зиёлиларнинг вакилларига мурожаат этиб, халқ ҳокимиятини мустаҳкамлашга актив кўмаклашишга даъват қилди. ПАП агентлиги 29 воеводанинг маъмурий органларида кадрлар ўзгартирилганлиги тўғрисида ҳам хабар қилади. Бу тадбир давлат аппарати ишини соғломлаштиришга ёрдам бериши керак.

Мамлакатда нормал ишлаб чиқариш мароми қайта тикланиб бормоқда. Жумладан, Силезияда кўмир қазиб чиқариш, «Байльдон» пўлат қуйиш заводида прокат ишлаб чиқариш, «Хелмек» фабрикасида пойабзал тайёрлаш ортаётганлиги тўғрисида, Шчецин денгиз пароходчилиги йиллик планни бажарганлиги ҳақида хабарлар олинмоқда. Варшава, Вроцлавдаги саноат объектлари нормал ишлаб турибди. Гданьскда партия ва хўжалик активларининг, жумладан муваффақиятли меҳнат жараёни учун шарт-шароитларини таъминлаш масалаларига бағишланган кенгашлари бўлиб ўтмоқда. «Катовице» металлургия комбинатида «Бирдамлик»даги экстремистлар 2 мингга яқин меҳнаткашни зўрлик билан цехларда ушлаб туришган эди. Энди ана шу меҳнаткашлар уйларига қайтдилар, иғвогарлар қамоққа олинди.

«Жолнеж вольности» газетаси ПБИП Марказий Комитетининг секретари М. Ожиховский билан суҳбатни босиб чиқарди. Суҳбатда ҳозирги пайтда партияда икки тенденция устун эканлиги таъкидланади: биринчидан, мамлакат тақдири учун жавобгарликни ҳис этган оддий аъзолар активлашмоқдалар; иккинчидан, партия комитетларининг иши яхшиланмоқда. Партия қайта тикланиши, ўз кучларини батамом сафарбар этиши шарт.

Аҳоли ўртасидаги идеология ишини кучайтириш мақсадида воеводаларда тузилаётган агитация-пропаганда штабларига партия ва маъмурий ходимлар билан бир қаторда партия ветеранлари, журналистлар, зиёлиларнинг бошқа намояндалари аъзо бўлиб кирмоқдалар.

ПАП агентлигининг хабар қилишича, ҳарбий ҳолат жорий этилган пайтдан буён Польша Халқ Республикаси қонунларини бузишда айбланган шахсларга қарши 24 иш суд органларига топширилган. Польша матбуоти Катовице воеводалигида жойлашган «Змовит» ва «Пяст» шахталаридаги аҳвол тўғрисида ташвишланиб хабар қилади. Бу ерда «Бирдамлик»нинг зарбдор отрядларидаги кимсалар 2 мингдан кўпроқ кончини ҳамон террор қилмоқдалар. Улар шахтерларни 500 метр чуқурликда ер остида сақлаб туриб куч қўлламоқдалар, шахтани портлатиб, уларни йўқ қилиб ташлаймиз, деб дўқ-пўписа қилмоқдалар, шахтёрларнинг оилаларидан олинаётган хабарларни қасддан бузиб кўрсатмоқдалар. Ҳаддидан ошган террорчилар ёрдам кўрсатиш учун зарур бўлган врачларни ҳам қабул қилишдан бош тортдилар.

Лодзь вилоятида «забастовкаларни уюштирувчи» собиқ «комиссар» М. Бурский «Бирдамлик» бошлиқларининг халққа қарши кирдикорларини фош қилди. У Польша матбуоти агентлигига Катовице ва Гданьскда содир бўлган воқеалардан даҳшатга тушмоқдаман, деди. Эндиликда у, касаба союз бирлашмаси ташкил этилган пайтда нима учун унинг атрофида КОС-КОР «Мустақил Польша конфедерацияси», «Инсон ва гражданлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш кенгаши» одамлари айланишиб қолганини тушунди. Улар ўз мақсадлари йўлида «Бирдамлик»дан фойдаланишни, ишчиларга таяниб ҳокимият тепасига чиқиб олмоқчи бўлганликларини энди мен биламан, деди Бурский.

ПАП агентлигининг хабарига кўра ПХР ички ишлар министри 24-25 декабрь рождество тунида бутун мамлакат территориясида комендантлик соатини бекор қилди. (ТАСС).

ВАРШАВА.

Р. РЕЙГАН НУТҚИ

ВАШИНГТОН, 24 декабрь. (ТАСС). АҚШ президенти Р. Рейган рождество байрами муносабати билан телевидение орқали нутқ сўзлади. Нутқнинг талайгина қисми Польшадаги аҳволга бағишланди. Президент ўз нутқидан Польшадаги воқеаларнинг моҳиятини ва шу муносабат билан ўз мамлакатининг вазмин позициясини объектив равишда баён этиш учун эмас, балки суверен Польша давлатига ва унинг генерал В. Ярузельский бошчилигидаги қонуний ҳукуматига шаклан ва моҳият-эътибори билан қўпол хуружлар қилиш учун фойдаланди.

Афсуски, АҚШ президенти Польшада содир бўлаётган воқеаларни жўрттага бузиб кўрсатди. Унинг нутқи «одамлар ўлдирилмоқда, кўплаб қамоққа олинмоқда, қамоқ лагерлари тузилмоқда», деган ва шу кабн уйдирмаларга тўлиб тошган. У гўё Польша ҳукумати ўз халқига қарши уруш олиб бормоқда, деган ашаддий даъволар қилишгача бориб етди. Президент ўзини «Бирдамлик»даги экстремистларнинг хатти-ҳаракатларидан хабари йўқ киши қилиб кўрсатди. Ана шу экстремистлар бундан ўн кун муқаддам ПХРнинг қонуний ҳукуматини ағдариб ташлашни планлаштираётган, юз минглаб софдил полякларга қарши қонли репрессияларни тайёрлаётган эдилар. Ахир булар бутун дунёга маълум-ку.

АҚШ президенти ультиматум тарзида гапириб, Польша нима қилиши кераклигини, мамлакат ичкарисида ва ундан ташқарида қандай сиёсат ўтказиши лозимлигини айтиб буйруқ беришга уриниб кўрди. Р. Рейган АҚШ «асосий йўналишларда Польша ҳукумати билан иқтисодий муносабатларни вақтинча тўхтатиш чораларини кўрмоқда», деди. У ўзининг маъмурияти кредитлар беришни тўхтатишини, Польша флотини Америка сувларида балиқ овлаш ҳуқуқидан маҳрум этишини, Польша ҳукуматига давлат йўли билан барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва сут маҳсулотларини етказиб бериш тўхтатилажагини ҳам эълон қилди.

АҚШ суверен давлатга — Польша Халқ Республикасига нисбатан қўлланмоқчи бўлаётган методлар мана шулардан иборатдир. Польша Халқ Республикасининг раҳбарлари поляк миллий манфаатларини муҳофаза этиш борасида фақат уларнинг ўзларига тегишли бўлган ҳуқуқлар асосида кўраётган чоралари учунгина шундай қилмоқдалар. Аммо Р. Рейган шу билан чекланиб қолмаяпти ва фитначилар озод қилинмаган тақдирда худди шундай руҳдаги бошқа қадамлар ҳам қўйилади, демоқда.

АҚШ президенти нутқидан Совет Иттифоқининг сиёсатига нисбатан янги бўҳтонлар учун фойдаланилди. У ҳеч бир асоссиз гўё Совет Иттифоқи Польшадаги воқеаларга дахлдор, деди.

Р. Рейганнинг бутун нутқи дағаллик ва туҳмат-бўҳтон руҳида бўлиб, бошқа давлатлар ва халқларга нисбатан такаббурлик билан суғорилгандир. Қўшма Штатлардаги ҳукмдорларга шу нарса маълум бўлсинки, бу хил таҳдид ва бу сиёсатдан АҚШ, Америка халқи ўзлари учун бирон-бир ижобий натижа кутишлари амри маҳолдир.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

25 декабрь куни Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссияларининг мажлиси бўлди.

Савдо ва умумий овқатланиш доимий комиссияси Андижон область халқ депутатлари маҳаллий Советлари ва матлубот кооперацияси органларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотини харид қилиш ва уни аҳолига сотишни уюштириш соҳасидаги ишларини муҳокама қилди. Комиссия областда деҳқончиликнинг асосий маҳсулотларини харид қилиш беш йиллик плани ошириб бажарилган бўлса ҳам хўжаликларда сабзавот ва бошқа маҳсулотларни етиштириш ва харид қилишни ҳамда бу маҳсулотларни аҳолидан харид қилишни кўпайтириш учун имкониятлардан тўлиқ фойдаланилмаётганлигини таъкидлади. Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига боғ ва полизлардан олинадиган маҳсулотни тайёрлаш ва аҳолига сотиш устидан назоратни кучайтириш тавсия этилди.

Комиссия Самарқанд шаҳар ижроия комитетининг шаҳардаги олий ўқув юртлари студентлари ва техникум ўқувчиларининг умумий овқатланишини ташкил этиш соҳасидаги фаолиятига доир масалани ҳам кўриб чиқди. Депутатлар таъкидлаб ўтганидек, ўқув юртларида ошхона шохобчалари кўпайган бўлса ҳам ана шу умумий овқатланиш корхоналарининг иши умуман талабга жавоб бермаяпти. Хусусан техникумлардаги ошхоналарда ўринлар сони зарур бўлган миқдордан анча кам, студентлар ва ўқувчиларни имтиёзли овқатлантириш суст уюштирилган, савдо-сотиқ қоидалари бузилмоқда, ҳар хил таомлар тайёрланмаётир. Комиссия Самарқанд маҳаллий Советлари ижроия комитетларига умумий овқатланиш янги корхоналари қурилишини кечиктираётган ташкилотларга нисбатан талабчанликни оширишни, ўқув юртларидаги ошхоналарнинг ишида рўй бераётган камчиликларни йўқотишни тавсия этди.

Ёшлар иши билан шуғулланувчи доимий комиссия Ангрен шаҳрида болалар ва ўсмирлар истиқомат қиладиган жойларда улар ўртасида тарбия иши қандай уюштирилганлигини муҳокама қилди. Шаҳар ижроия комитети ҳузурида ва микрорайонларда бу соҳадаги ишларни мувофиқлаштириб олиб борувчи советлар ташкил этилган. Болалар ва ўсмирларнинг ғоят кўпчилиги ташкилий равишда дам олишнинг турли формаларига жалб этилган.

Комиссия Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига, республика министрликлари ва идораларига Ангрендаги совет ва жамоат ташкилотларининг болалар ва ўсмирлар билан ишлаш соҳасида тўплаган ижобий тажрибасини кенг ёйишни тавсия этди.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ КОНТРОЛИ саҳифаси

ПЛАНЛАРНИ ЯХШИРОҚ ТУЗИШ ВА УЛАРНИ ЯХШИРОҚ БАЖАРИШ ЛОЗИМ. ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ ЯХШИРОҚ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА МАҲСУЛОТНИ ЯХШИРОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЗАРУР. ХУЛЛАС, САМАРАЛИРОҚ ИШЛАШ КЕРАК. БУ — ПИРОВАРД НАТИЖАДА АСОСИЙ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ МАСАЛАДИР, ЎРТОҚЛАР!

Л. И. БРЕЖНЕВ.

● ҲАР БИР СОҲА НАЗОРАТЧИЛАР ЭЪТИБОРИДА

● ХЎЖАСИЗЛИК ВА МАСЪУЛИЯТСИЗЛИККА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН!

● РЕЙДЛАР, ТЕКШИРИШЛАР, ҚЎРИКЛАР

● ОЛМАЛИҚЛИК ХАЛҚ НАЗОРАТЧИЛАРИНИНГ ИБРАТЛИ ИШЛАРИ

План интизоми—муқаддас

ИШ НЕГА ОҚСАЯПТИ?

Партия ва ҳукуматимиз монументал санъатни ривожлантириш масалаларига катта эътибор бериб келмоқда. Тегишли қарор ва кўрсатмалар асосида сўнгги йилларда бу соҳада салмоқли ишлар амалга оширилди. Республикамиз пойтахтида, область марказлари, шаҳар ва район марказларида ёдгорлик комплекслари, партия ва давлат арбобларининг ҳайкал ва бюстлари, мемориал тахталар ўрнатилди ва уларнинг атрофи архитектура жиҳатдан безатилди. Бу эса ўз навбатида шаҳар, посёлка ва қишлоқларимизга янада файз киритмоқда.

Бу ишларни амалга оширишга республика Маданият министрлигининг Ёдгорликларни муҳофаза қилиш ва тасвирий санъат бош бошқармаси ва унга қарашли Экспериментал ҳайкалтарошлик ишлаб чиқариш комбинати катта ҳисса қўшмоқда. Комбинат ташкил этилганидан сўнг ўтган ўн йилдан ортиқроқ вақт мобайнида бу ерда 70 га яқин ёдгорлик, 60 дан ортиқ ҳайкал ва бюст тайёрланди. Тошкент метрополитени станциялари ва биноларни безаш бўйича катта ишлар амалга оширилди. Комбинат коллективининг ёдгорликларни лойиҳалаш ва уларни қуриш соҳасида олиб бораётган ишларида 50 га яқин ҳайкалтарош, 30 дан ортиқ таниқли архитектор ва рассом ҳамкорлик қилиб келмоқда. Ўнинчи беш йиллик мобайнида бу корхона томонидан бажарилган ишлар ҳажми 7,8 миллион сўмдан ошиб кетди. Ишлаб чиқариш планлари ҳам муваффақиятли бажарилмоқда.

Аммо, умуман бу соҳада ва хусусан комбинатнинг иш фаолиятида бир қадар нуқсонлар мавжуд. Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети томонидан яқинда ўтказилган текшириш материаллари бундан далолат бериб турибди. Корхона йиллик планларни сўм ҳисобида бажараётган бўлса ҳам, сўнгги икки ярим йил давомида планда кўзда тутилган 235 объектдан 55 таси бажарилмай қолди. Айни вақтда планда белгиланмаган баъзи бир хусусий буюртмаларни бажариш ҳолларига ҳам йўл қўйилмоқда.

Комбинатнинг, Ёдгорликларни муҳофаза қилиш ва тасвирий санъат бош бошқармасининг айби билан ижодий ходимлар ўртасида буюртмаларни тақсимлаш соҳасида етарли тартиб ўрнатилмаган, буюртмаларни бажариш бўйича конкурслар эълон қилинмайди. Баъзи ҳайкалтарош ва архитекторлар сурункасига буюртмалар билан таъмин этилгани ҳолда, айрим ижодий ходимлар бу масалада четлаб ўтилмоқда. Масалан, ҳайкалтарош Тер-Оганесяннинг сўнгги икки ярим йилда комбинатдан олган пули 84 минг сўм, Немировскийники эса — 45 минг сўмни ташкил этган. Ҳолбуки, айрим ижодий ходимлар буюртмалар билан мутлақо қониқарсиз таъминланганлар. Бунга мисол қилиб СССР Рассомлар союзининг аъзолари П. Челишев, К. Салахитдинов, В. Тамбаров, Ю. Шилов ва бошқаларни келтириш мумкин. Улар шу вақт мобайнида комбинатдан бирорта ҳам буюртма олмаганлар.

Бу масала республика Маданият министрлигининг К. Крюков раис бўлган бадиий-экспорт совети диққат-эътиборида туриши лозим. Ваҳоланки, бу советнинг фаолиятидаги баъзи бир камчиликлар ҳамон давом этиб келмоқда. Унинг мажлислари ўз вақтида ўтказилмайди, авторлик гонорарларини белгилаш масаласида ҳам етарлича тартиб ўрнатилмаган. Ёдгорликларни баъзи ҳолларда ҳаддан ташқари катта ҳажмда қуриш, авторларга энг юқори миқдорда гонорар белгилаш ва объектларнинг қимматга тушишига йўл қўйилмоқда. Баъзи бир ҳайкалтарошлик ишлари бадиий жиҳатдан паст савияда бажарилмоқда.

Комбинат томонидан ўз вақтида бажарилмаётган ёдгорликларнинг ҳажми йилдан-йилга ортиб бормоқда. Масалан, тугатилмаган ишларнинг миқдори 1980 йилнинг бошида 283 минг сўмни ташкил этган бўлса, 1981 йилнинг бошида — 497 минг сўм ва шу йилнинг ўртасига келиб бу кўрсаткич 623 минг сўмни ташкил этди.

Планлаштириш ва ҳисоб-китоб ишларида ҳам бир қатор нуқсонларга йўл қўйилиб келинмоқда. Фойда олиш ва харажатларни камайтириш бўйича кўрсаткичлар нотўғри планлаштирилаётир. Материалларни ҳисобдан чиқариш харажатларнинг ҳақиқий миқдорига қарамаган ҳолда, фақат сметада кўрсатилган нормалар асосида амалга оширилмоқда. Моддий ресурслар ва иш вақтини сарфлаш ҳар бир объект ва жараён бўйича ҳисобга олиб борилиши лозим бўлган ҳолда амалда бу тартиб қўлланилмаяпти.

Бажарилган бир қатор ишлар учун ҳақ буюртмачилардан ўз вақтида ундириб олинмаяпти. Масалан, бажарилган 31 та буюртма бўйича 364 минг сўм пул белгиланган муддатида ундириб олинмаганлиги аниқланди. Бадиий буюртма маҳсулотларини ўз вақтида олиб кетмаётган ташкилотлар билан муросасозликка йўл қўйилмоқда.

Комбинат раҳбарлари В. Корнеев ва Р. Миртолипов ўртоқлар социалистик мулкни авайлаб асраш масаласига ҳам панжа орасидан қараб келганлар. Омборларда баъзи моддий бойликлар тартибсиз, пала-партиш аҳволда сақланаётганлиги, уларнинг бир қисми чириб, занглаб кетганлиги аниқланди. Корхона ихтиёридаги нормативдан ортиқ моддий бойликлар бир неча йилдан бери фойдаланилмай ётибди.

Республикамизда монументал санъат асарларига бўлган эҳтиёж тобора ошиб бормоқда. Бу эҳтиёжни қондириш учун мазкур комбинатнинг иш қувватлари ва имкониятлари етарли эмас. Шунинг учун ҳам республикамизнинг баъзи район, колхоз ва совхозларида ёдгорликлар ва ҳайкал комплекслари қуриш ишига турли жойлардан келган, тайини йўқ ва савияси паст «ҳайкалтарошлар» жалб қилинмоқда. Баъзи ҳолларда бу ишга, афсуски, катта миқдорда давлат ва жамоат маблағлари сарф қилинаётир.

Жамоатчиликнинг таклифи, тегишли партия ва совет органларининг қарори асосида бундан бир неча йил олдин Жиззах областининг Зомин райони марказида «Ватан ҳимоячилари — қаҳрамон ҳамқишлоқларга» деб номланган ёдгорлик комплекси қурилган эди. Смета баҳоси 1 миллион сўмга яқин бўлган шу объектни қуриш бўйича асосий ишлар Зомин район коммунал хўжалик бўлими (собиқ мудири Қ. Шомирзаев) бошлиқларининг масъулиятсизлиги оқибатида бошқа республикалардан келган, иш жойи нотайин «ҳайкалтарошлар»га топширилган. Комбинат раҳбарлари эса холисона хизмат қилиб район коммунал хўжалиги бўлимига бу шахсларни топиб беришда «ёрдам» қилишган. Район коммунал хўжалиги бўлимининг баъзи бир «бели оғримаган» ходимлари эса бу шахсларга қонунга хилоф равишда 126 минг сўм пулни нақд тўлаб юборишган. Ёдгорлик комплексидаги ишлар ҳажми текшириб кўрилганда 500 минг сўмликдан ортиқроқ маблағ сметасиз, лойиҳасиз ва қисман қалбаки ишларга тўлаб юборилганлиги маълум бўлди.

Бундай ҳолларга йўл қўймаслик учун ҳайкал ва бошқа формалардаги ёдгорликлар қуриш фақат ташкилот ва муассасалар ўртасида қонуний равишда тузилган шартномалар асосидагина амалга оширилиши лозим.

Кейинги йилларда шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштиришга эътибор кучайганлиги экспериментал ҳайкалтарошлик комбинати қувватларини ошириш масаласини кун тартибига қўймоқда. Республика Маданият министрлиги ва унинг Ёдгорликларни муҳофаза қилиш ва тасвирий санъат бош бошқармаси бу масалани диққат марказида тутишлари лозим. Айни замонда жойлардаги хўжалик органлари ва ташкилотлар ҳайкал ва ёдгорлик қуриш соҳасида амалдаги қонун ва қоидаларга қандай риоя қилаётганликлари устидан назорат кучайтирилиши керак. Бу масалада маҳаллий молия, халқ контроли органлари, корхона, колхоз, совхоз ва бошқа ташкилотлардаги халқ контроли группа ва постлари ҳам назоратнинг таъсирчанлигини кучайтиришлари зарур.

Ҳайкал, ёдгорлик, мемориал комплекс ва монументал санъатнинг бошқа формаларини қуриш ва ўрнатиш, шунингдек, бу мақсадга давлат ва жамоат маблағларини оқилона сарфлаш муҳим сиёсий ва ижтимоий аҳамиятга молик тадбирдир. Binобарин, бу масала тегишли ташкилот ва идоралар эътиборида туриши керак.

Т. ХОНХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг бўлим мудири.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИДА

ТЕРМИЗ

Шаҳар халқ контроли комитети бир қатор корхоналарда текшириш ўтказиб, маҳсулот турлари бўйича давлат планларининг бажарилмаётгани, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати ҳар доим ҳам шу кунги талаб даражасида эмаслиги фактларини аниқлади. Маҳаллий саноат министрлигига қарашли тикувчилик фабрикаси маҳсулотнинг саккиз тури бўйича планларни бажармаган ва топшириқдагига нисбатан 200 минг сўмлик кам маҳсулот ишлаб чиқарган. Ғишт заводи ва гўшт-сут комбинатида ҳам ана шундай аҳвол содир бўлмоқда.

Пахта тозалаш заводи, тикувчилик фабрикаси ва гўшт-сут комбинати раҳбарлари ҳақиқий аҳволни хаспўшлаб кўрсатиш учун алдамчилик, иш натижаларини бўрттириб кўрсатиш йўлига ўтганлар. Ана шу ҳисобдан қонунга хилоф равишда 15 минг сўм мукофот пулини хомталаш қилиб юборишган. Ҳолбуки, ушбу корхоналар юкли вагонларни узоқ ушлаб қолиш, сифатсиз маҳсулотлар ишлаб чиқариш туфайли ой сайин жарима тўлаётир.

Халқ контроли комитети пахта тозалаш заводи ва гўшт-сут комбинати директорлари ва бош бухгалтерлари В. Назиров, А. Жумаев, С. Очилов, М. Шукуров ва тикувчилик фабрикаси директори А. Қулматовларга пул начёти ёзди.

ҚАРШИ

Республика Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 19-қурилиш трестининг ишлаб чиқариш-технология комплектация бошқармаси таъминотчи корхоналарга ойна солиб юбориладиган контейнерларни белгиланганидан узоқ ушлаб қолаётганлиги туфайли катта миқдорда жарима тўлаб келмоқда. Давлат арбитражининг қарорига кўра бошқарма фақат Тўқмоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг ўзига 9936 сўм жарима ва 397 сўм пошлина пули тўлади. Ҳолбуки, бу тўловларнинг жами миқдори бошқарма олаётган ойна нархига нисбатан анча ортиқдир.

Шу масалада текшириш ўтказган Қашқадарё область халқ контроли комитети махсус контейнерлар ўз вақтида эгаларига жўнатилиши таъминламаганлиги ва катта миқдорда жарима тўланишига йўл қўйилаётганлиги учун ишлаб чиқариш-технология комплектация бошқармаси бошлиғи А. Худоёров ва бош бухгалтер Х. Ерматовларга ҳайфсан эълон қилди ва уларга пул начёти ёзди.

ФАРҒОНА

Халқ назоратчиларининг текшириши шуни кўрсатдики, Охунбобоев район матлубот жамияти тайёрлов идорасида фонд интизомини қўпол равишда бузиш ҳолларига йўл қўйилмоқда. Унинг директори А. Ҳасановнинг айби билан 473 кубометр ёғоч материаллар ва товар жойланадиган идишлардан чиққан тахтачалар қонунга хилоф равишда шахсий эҳтиёжлар учун ишлатилиб, чет ташкилотларга бериб юборилган. Бу ишлар учун тайёрлов идораси 29,6 минг сўм жарима тўлаган.

Текшириш натижаларини кўриб чиққан Фарғона область халқ контроли комитети давлат маблағларида ўзбошимчалик билан фойдаланиш ҳамда фонд интизомининг бузилишига йўл қўйганлиги учун Охунбобоев район тайёрлов идораси директори А. Ҳасановга қаттиқ ҳайфсан берди ва унга икки ойлик маоши миқдорида пул начёти ёзди.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозда қишлоқ хўжалиги машиналари ремонтига катта эътибор билан қаралаётир. Шу кунларда хўжалик устахоналарида ремонт ишлари қизғин олиб борилмоқда. Ҳадемай, 50 дан ортиқ трактор ва сеялкалар фойдаланиш учун тахт ҳолга келтирилиб, старт чизиғига қўйилади.

Суратда: колхоз халқ контроли группасининг аъзолари А. Эргашев, А. Ражабов ва инженер П. Тян ремонтдан чиқарилган тракторни кўздан кечирмоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

ЖОНАЖОН ИШИМИЗ

Колхозимиз давлатга пахта, дон, мева, узум, сабзавот маҳсулотлари сотиш планларини ортиғи билан адо этди. Бунга 132 нафар халқ назоратчиси салмоқли ҳисса қўшди.

Халқ назоратчилари ердан самарали фойдаланиш учун курашда принципиаллик ва қатъийлик кўрсатмоқдалар. Уларнинг бевосита иштироки ва ташаббускорлиги туфайли 18 гектар экин майдони қишлоқ хўжалик оборотига киритилди. Уват ва марзалар, фойдаланилмай ётган ташландиқ ерлар ҳисобига қўшилган бу ердан 22 минг сўмлик қўшимча пахта олинди.

Назоратчилар иқтисод ва тежамкорлик учун курашни ўзларининг жонажон ишлари деб ҳисобламоқдалар. Мана шу масалада ўтказилган рейд ва текширишлар яхши натижалар берди. 53 тонна ёнилғи иқтисод қилиб қолинди, 40 тонна пахта,63 тонна азот, фосфор ўғитининг сифати бузилишдан сақлаб қолинди.

Ш. БЕРДИҚУЛОВ,
Хатирчи районидаги «Ўзбекистон» колхози халқ контроли группасининг раиси.

НАЗОРАТ ПОЧТАСИ

Ҳамиша сергак

Экспедитор Тўхтамурод Турсунқулов тахтани омборга келтириб туширди.

— Ҳаммаси шуми? — ҳайрон бўлиб сўради омбор мудири Саттор Ҳазратқулов.

— Ҳа, бари шу, — ўзини гўлликка солиб болалардай елка қисиб жавоб берди экспедитор.

— Оз кўринади.

— Танқис таоммидики, йўлда уни биров еб қўйса...

Бу ишга халқ контроли группаси назоратчилари аралашди. Омбор мудири гувоҳлар иштирокида тахтани ўлчовдан ўтказди. У белгиланганидан 5,5 кубометр кам эканлиги маълум бўлди.

Экспедиторнинг бу қинғир иши расмийлаштирилиб, қараб чиқиш учун маъмуриятга ҳавола этилди. Турсунқуловнинг кўпчилик мулкига хиёнат қилганлиги муҳокама қилиниб, вазифасидан бўшатишга қарор қилинди. Унинг ҳисобига 257 сўм камомад ёзилди.

Бу Р. Шредер номли республика боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси Самарқанд филиали халқ контроли группаси фаолияти учун характерли бир мисол, холос. Группа назоратчилари ҳамиша сергак, ўзларига ишониб топширилган вазифани намунали уддалаб келишяпти. Зийрак кўзлар филиалнинг ҳамма участкаларида бор. Улар жамоат мулкини асраш, машина ва механизмлардан тўғри ва унумли фойдаланиш, илмий ишлар самарадорлигини ошириш устидан пухта назорат олиб бормоқдалар.

Халқ контроли группасига қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати Ғулом Ҳайдарқулов етакчилик қилмоқда. У меҳнатда ҳам, жамоат ишларида ҳам барчага намуна. Группа фаолиятининг таъсирчан ва самарали бўлишида халқ назоратчиларидан Тўйчи Алиев, Саттор Атоев, Мамат Худойназаров, Мурод Умаров, Владимир Абросимов каби жамоатчилик ишига катта масъулият билан ёндашадиган кишиларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда

Р. Шредер номли республика боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси Самарқанд филиалида таъсирчан назорат йўлга қўйилганлиги туфайли шу йилнинг ўзида 4 тонна ёнилғи, 8 минг сўм умум-ишлаб чиқариш харажатлари тежаб қолинди. Бундан ташқари давлатга 850 тонна ўрнига 1000 тонна узум, 1400 ўрнига 1600 тонна мева сотилди.

Э. ҲОЖИҚУРБОНОВ,
Самарқанд район «Шарқ тонги» газетасининг ходими.

Фаоллик

Нишон давлат наслчилик заводи чорвадорлари кейинги йилларда меҳнат ютуқларини қўлга киритмоқдалар. Ишлаб чиқариш план ва мажбуриятлари мунтазам ортиғи билан адо этилаётир. Коллективнинг юксак иш натижалари уч марта КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига лойиқ деб топилди.

Бунда ўз сафларига 62 нафар назоратчини уюштирган халқ контроли группа ва постларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Улар завод ишлаб чиқаришида барчага ўрнак кўрсатиш билан бирга корхонада ишнинг омилкорлик билан юритилиши, мўл-кўл ва юқори сифатли маҳсулот тайёрланиши устидан қаттиқ назорат ўрнатганлар.

Яқинда хўжаликнинг 3-фермасида қишлов қандай ўтаётганлиги юзасидан рейд ўтказилди. Ферма раҳбарларининг баъзи чўпонларни иссиқ кийим-кечак билан таъминланмаганлиги, уларга медицина хизмати кўрсатиш яхши ташкил этилмаганлиги маълум бўлди. Бу камчилик ва нуқсонлар зудлик билан завод маъмурияти ва партия комитети томонидан назоратчилар иштирокида кўриб чиқилиб, уни тезда бартараф этиш чора-тадбирлари белгиланди.

— Текширишларнинг нечоғли яхши самара бериши назоратчиларнинг активлиги ва тажрибасига ҳам боғлиқ. Заводда бундай жонкуяр назоратчилар кўплаб топилади. Нишонбой Сазанбоев, Бозор Каримов, Тамара Қурбонова, Жуманазар Туробов, Сулаймон Раҳмонов ана шулар жумласидандир, дейди завод халқ контроли бош группасининг раиси Х. Турдиев. — Бизда текширишлар якунлари деворий газетада ёритилиб, радиоузел орқали эълон қилинади. Бу назорат ишининг ошкоралиги ва таъсирчанлигини оширмоқда.

Нишон наслчилик заводида ишлаб чиқаришга раҳбарлик савияси ошиб бораётганлиги туфайли ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида олинган соф фойда 800 минг сўмдан ортиқ бўлиши кўзда тутилмоқда.

Х. ҚИЁМОВ,
Қашқадарё области.

РАССОМ ХАНДАСИ

ТЕХНИКАГА ЭЪТИБОР ҚАНИ?

Арнасой районидаги Жуков номли совхозда техниканинг қадрини яхши билишади. У чўлқуварларнинг ишонган тоғи, таянчи. Пахта етиштиришдаги оғир юмушларнинг ҳаммаси машиналар зиммасида. Аммо, минг афсуски, гуруч курмаксиз бўлмаганидек, мана шундай хўжаликда ҳам иш битди, карвон маррага етди қабилида иш тутадиган кишилар учраб турар экан. Хўжаликнинг 7-бўлими раҳбарлари қиш кирди-ю, қишлоқ хўжалиги машиналарини бутунлай эсдан чиқариб юборишди. Планлар бажарилгач, катта маблағ эвазига сотиб олинган техника воситаларининг аҳволига қиё боқадиган одам топилмай қолди. Улар даладан олиб келинганича очиқ ҳавода сочилиб ётибди.

Халқ назоратчиларининг сигнали бўйича текшириш ўтказган район халқ контроли комитети бу ерда техникага хўжасизларча муносабатда бўлинаётганини қайд этди. «Т-4» маркали иккита трактор ва битта пахта терадиган машинанинг сурати турибди, холос. Қисмлари талон-торож қилиб юборилган. Тўртта пахта териш машинаси, культиватор, сеялка ва плуглар даладан олиб келинганича уларга қарайдиган меҳрибон қўл топилгани йўқ. Уларни тозалаб мойлаш ҳақида ҳам ҳеч ким ўйлаб кўрмаётир.

Бўлим бошлиғи А. Имайдинов бу гапларга нима деб жавоб бераркин?

Х. САФАРОВ.

ГАП БОШҚА-Ю, ИШ БОШҚА

Агар Шуманай район матлубот жамияти раисининг қишлоқ хўжалиги бўйича ўринбосари Аметовдан ёрдамчи хўжаликнинг иши ҳақида сўраб қолсангиз борми, қўйнингизни ёнғоққа тўлдириб ташлайпуч ёнғоққа тўлдириб ташлайди. Унинг гапига қараганда, қишловга ҳозирлик кўришдан тортиб, чорва маҳсулдорлигининг ошишигача бўлган ишларнинг ҳаммаси ҳамирдан қил суғургандек маромида, кўнгилдагидек боряпти. Аммо, бу хўжалик ишини кўздан кечирган халқ назоратчилари гап билан амалий иш ўртасида ер билан осмонча фарқ борлигини кўриб, ёқа ушлаб қолишди. Бўрдоқичилик хўжалигида йилнинг ўн ойи мобайнида пландагидан 29 тонна кам гўшт тайёрланган. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш, мустаҳкам ем-хашак базаси тайёрлаш ҳақида ҳеч ким жиддий ўйлаб кўраётгани йўқ.

Текшириш шуни кўрсатдики, хўжаликда сотиб олинган молларнинг тирик вазни ортиш ўрнига, кўп ҳолларда камайиб кетмоқда. Ҳолбуки, ҳужжатларда уларни боқиш учун зарур миқдорда ем-хашак ва озуқа бирлиги сарфланаётганлиги йирик ҳарфлар билан қайд этилган. Хўжаликда чорва молларини боқишда ун бериш ҳоллари содир бўлаётганлиги ҳам аниқланди.

Матлубот жамияти раисининг ўринбосари ўртоқ Аметов ушбу фактларни қандай талқин этаркин, шунисига ҳайронмиз.

С. МУСАЕВ.

СИФАТ ВА САМАРА— БОШ ВАЗИФАМИЗ

«Олмалиқ кон-металлургия комбинатида мис ишлаб чиқарувчи ва қўрғошин-рух рудаси қазиб чиқарувчи қувватлар... ривожлантирилсин», — дейилади СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишларида.

КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларидан руҳланган комбинатимиз despite кончилари ва металлурглари маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқдалар, улкан корхонада ишни тўхтатмаган ҳолда реконструкция кенг фронт бўйлаб давом эттирилаётир. Комбинат коллективи партиямизнинг самарали ва сифатли ишлаш ҳақидаги чақириғига амалий иш билан жавоб бермоқда. Ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, маҳсулот сифатини ошириш корхона партия ташкилоти, айни вақтда халқ назоратчиларининг диққат марказида турилмоқда.

Корхонамиз халқ назоратчилари Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, республика Халқ контроли комитети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока» газеталари редакцияларининг иқтисод ва тежамкорлик ҳақидаги даъватини зўр қизиқиш билан кутиб олган эдилар. Бу соҳада марказий ремонт-механика заводи, моддий-техника таъминоти бўлими халқ назоратчилари фаолияти айниқса самарали бўлаётир. Текширишларни ташкил этишда халқ контроли комитетининг штатсиз инспекторлари Р. Досаев, Г. Мошникова, Э. Незеров, С. Сазонов, Е. Гнинеико, Хленова, В. Хорошевлар активлик кўрсатмоқдалар.

Коммунист В. Деревянко раҳбарлик қилаётган рух заводи халқ контроли группаси яхши иш олиб бормоқда. Бу ерда ой сайин планли равишда рейдлар, текширишлар ўтказилади. Уларда цех ва участкаларда иш вақти ва ускуналардан самарали фойдаланиш, маҳсулот сифатини янада яхшилаш қандай ташкил этилганлиги таҳлил қилинади.

Халқ назорати бош группаси корхонада реконструкция ишларининг боришига катта аҳамият бермоқда. Мунтазам ўтказилаётган текширишлар яхши самара бераётир. Рейдлардан бирида қурилиш-монтаж ишлари графикдан анча орқада қолаётганлиги аниқланган эди. Текшириш якуни партия бюросида муҳокама қилинди. Унда бу ишга мутасадди бўлган ташкилот раҳбарлари бевосита иштирок этдилар. Кўрилган тадбирлар туфайли аҳвол тезда ижобий томонга ўзгара бошлади.

Халқ назоратчилари рейдларнинг бирида металломларга эътиборсизлик билан қаралаётганини аниқлаган эдилар. Айбдорлар тартибга чақирилгач, бу соҳада ҳам тезда тартиб ўрнатилди. Халқ назоратчилари меҳнатни ташкил этиш, техника хавфсизлиги, хом ашё ва энергетика ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш каби ишлаб чиқаришнинг энг муҳим соҳаларини сергаклик билан кузатиб бормоқдалар. Мунтазам чиқарилаётган «Халқ контроли варақаси» назоратчилар фаолиятининг кенг ошкоралигини таъминламоқда.

Характерлиси шуки, кўпгина ташвишли сигналлар фақат бош группада ва маъмуриятда эмас, партия бюроси мажлисларида ҳам муҳокама қилинади. Бу халқ назоратчилари группалари жанговарлигининг ошиши, текширишларнинг самарали ва таъсирчан бўлишини таъминламоқда.

Комбинатимизда ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар, таҳлил этишга арзигулик муаммолар кўп. Улардан баъзиларини айтиб ўтиш ўринли бўлса керак. Бойитиш фабрикаларида сарф-харажатни камайтириш, кон техникасининг самарали ишлашини таъминлаш, ҳаракатдаги темир йўл состави ва автомобиль транспорти, асбоб-ускуна ва кон техникасидан янада яхшироқ фойдаланиш кун тартибида турибди. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарорлари юзасидан белгиланган тадбирларни амалга оширишда халқ назоратчиларига катта ва масъулиятли ўрин берилмоқда.

Ўн биринчи беш йилликда комбинатни техник жиҳатдан қайта қуриш бўйича жуда катта ишлар амалга оширилади. Рангли металлар ишлаб чиқаришни янада юксак даражага кўтариш ва Олмалиқ шаҳрининг социал тараққиётини таъминлаш учун 450 миллион сўмликдан кўпроқ капитал маблағ ўзлаштириш лозим. Халқ назоратчилари КПСС XXVI съезди томонидан қўйилган бу шарафли вазифани адо этишда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам берадилар.

В. БЕСКАРАВАЙНИЙ,
Олмалиқ кон-металлургия комбинати халқ контроли комитетининг аъзоси.

БАХТИМИЗ УЧУН КУРАШГАНЛАР

МАНГУ БАРҲАЁТ

МИРЗАРАИМ МУСАХОНОВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 90 ЙИЛЛИГИГА

Республикамизда совет ҳокимиятини барпо этиш, социализм учун курашда барча синовларга бардош берган шонли авлод орасида ака-ука Мирзараҳмон ва Мирзараим Мусахоновлар муносиб ўрин тутади.

Мирзараим ўз севикли акасидан етти ёш кичик бўлиб, бевосита унинг таъсирида вояга етди. Ҳозирги Марғилоннинг Сирлик мачит қишлоғида яшаган уларнинг катта оиласи деҳқончилик билан шуғулланар ва бошқа камбағал оилалардан ҳеч фарқ қилмасди. Оила Андижонга кўчгандан сўнг Мирзараим рус-тузем мактабига ўқишга боради. Лекин йўқчилик туфайли ўқишни ташлашга мажбур бўлади, ўз саводини чиқариш учун тинимсиз ҳаракат қилади, кўп ўқийди ва умрбод шунга амал қилади.

Россияда биринчи халқ революцияси рўй берганлиги Туркистон халқлари онгида ҳам революцион ўзгариш ясади. 1905 йилда 14 ёшли Мирзараим иш қидириб Оренбургга борди ва бу ерда бутун Россияни қамраб олган революцион воқеалар авж олаётганлигини айниқса кучли ҳис этди. Бу ерда оддий ишчи бўлиб жойлашган Мирзараим шаҳар ҳаётини диққат билан ўрганади. Ишчи баракларига боради, мажлисларда иштирок этади, илғор ишчилар билан танишади.

Орадан бир йил ўтгач, маҳаллий жандарм бошқармаси забастовкаларда, революцион намойишларда иштирок этгани, яширин адабиёт тарқатгани учун уни Архангельск губернасига сургун қилади.

1911 йилда Мирзараим ўз жонажон ўлкасига қайтиб келади ва Россиядаги революцион воқеалар ҳақида, большевистик партиянинг фаолияти ҳақида меҳнаткашлар оммасига сўзлаб беради. Ўлкадаги революцион кайфиятдаги илғор кишилар билан яқинлашади.

Мирзараим Фарғонадаги савдо фирмаларидан бирига ёлланма ишчи бўлиб жойлашади. Рус, татар, уйғур ва тожик тилларини яхши билиши турли миллат кишилари билан кенг мулоқотда бўлишига, илғор ғояларни пропаганда қилишига яқиндан ёрдам беради. 1918 йилда Қўқонда у биринчи Мусулмон кооператив ширкатини ташкил этади ва унинг аъзолари орқали большевистик варақалар, яширин адабиётлар тарқата бошлайди, маҳаллий аҳоли орасида кенг тушунтириш ишлари олиб боради.

1917 йилда чоризмнинг қулатилиши ва февраль революциясининг ғалабаси кенг халқ оммасини шу жумладан, Туркистонда халқ оммасини жўшқин ҳаракатга келтиради. Ўлка аҳолиси сиёсий ҳуқуқлардан фойдалана бошлайди. Сиёсий курашда очиқ иштирок этадиган бўлиб қолади. 1917 йил май ойида ака-ука Мусахоновлар ишчи ва солдат депутатлари Қўқон Совети ижрокоми аъзолигига сайланадилар.

1917 йил 1 августда Мирзараим Мусахонов ҳаётида унутилмас воқеа рўй беради. У Марғилон шаҳрида РСДРП сафига киради. Шу кезларда кўзга кўринган революционер, РСДРП (б)-нинг VI съезди делегати Ефим Андрианович Бабушкин большевистик таъсирни кучайтириш, халқ оммасини Советлар ҳокимияти учун курашга сафарбар этиш учун Қўқонга юборилади. У қисқа вақт ичида шаҳар большевиклар группасининг ташкилий бюросини ташкил этади ва кейинчалик ишчи ва солдат депутатлари Қўқон Советининг раислигига сайланади.

Ака-ука Мусахоновлар эса Е. А. Бабушкиннинг энг яқин ёрдамчиларидан бири бўлиб қолишади. Улар атоқли революционер билан тез-тез учрашишади, бевосита унинг раҳбарлигида ишлашади.

1917 йил декабрь охирида Фарғона водийсидаги барча уезд шаҳарларида Совет ҳокимияти ўрнатилди. Лекин бу ҳокимиятни мустаҳкамлаш учун ҳали қаттиқ кураш олиб бориш зарур эди. Чунончи, Қўқонда қўш ҳокимиятчилик давом этарди. Янги шаҳарда Совет ҳокимияти, эски шаҳарда эса буржуа, буржуа-миллатчилик типидаги «Қўқон автоном ҳукумати» мавжуд эди.

Мирзараим Мусахонов бошқа ўнлаб революционерлар билан бирга меҳнаткашлар орасида, касаба союзларида, Советларда, мусулмон меҳнаткашлари союзида «Қўқон автономияси»нинг синфий моҳиятини фош этиб, катта тушунтириш ишлари олиб борди, контрреволюцион тўдани бутунлай тор-мор этиш ишига муносиб ҳисса қўшди.

1917—1919 йилларда Қўқон шаҳар Совети қарорига мувофиқ Скобелев ҳозирги (Фарғона)га юборилган М. Мусахонов турли масъулиятли вазифаларда ишлади, партия ташкилотининг топшириғи билан Қизил Армияни озиқ-овқат билан таъминлашга ёрдам берди. Контрреволюцион унсурлар ва савдогарларга қарши кураш олиб борди. Фарғона область ва шаҳар партия комитети аъзолигига, шунингдек, Туркистон Компартияси Фарғона область комитети қошидаги область мусулмонлар бюросига сайланди. 1919 йилда у Туркистон Компартиясининг III ва IV фавқулодда съездлари ишида иштирок этди. Бу съездлар республикамизда партиянинг ленинча миллий сиёсатини амалга оширишда муҳим роль ўйнади. М. Мусахонов Туркистон Компартияси IV съезди топшириғига кўра, Тошкентда очликка қарши кураш Марказий комиссияси составида катта иш олиб борди.

Бу ерда у Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг аъзоси, Туркистон АССР миллий масалалар бўйича халқ комиссари Мирзараҳмон Мусахоновдан кўпгина маслаҳатлар олди. Акаси билан яқиндан алоқада бўлиш, дилкаш суҳбатлар рўй бераётган воқеаларни, мамлакат ва ўлканинг сиёсий аҳволини тўғри тушуниб етишига яқиндан ёрдам берди.

«Қўшчи» союзи ташкил этилганлиги Туркистон Компартиясининг муҳим тадбирларидан бўлди. У қишлоқда Совет ҳокимиятини барпо этишда муҳим ва ишончли таянч бўлиб хизмат қилди. Тез орада Мирзараим Мусахонов «Қўшчи» союзи Марказий Комитети Президиуми раисининг ўринбосари қилиб тайинланади.

Шундан кейинги йилларда М. Мусахонов партия ва давлат органларида кўпгина масъулиятли лавозимларда ишлади, ер-сув ислоҳотини ўтказиш, дастлабки колхозларни тузишга катта эътибор берди, деҳқонларни қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналари билан таъминлашни кенг йўлга қўйиш мақсадида Москва, Урал ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларига борди. Ўрта Осиё республикаларида миллий давлат чегараланишини ўтказишда, хотин-қизларни озод қилишда ўзбек халқининг содиқ фарзанди М. Мусахоновнинг муносиб ҳиссаси бор.

Социализм ғояларининг тантанаси учун сабот ва матонат билан курашган ўзбек коммунистларининг биринчи авлоди вакилларидан бўлган Мирзараим Мусахонов 38 йилгина умр кўрди. У ўзининг бутун куч-ғайратини партия ва халқ ишига бахшида қилди. Шунинг учун ҳам унинг хотираси революция тарихида абадийдир.

Ҳ. ТУРСУНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси.

МУКОФОТЛАР МУБОРАК!

БИРИНЧИ ЛАУРЕАТЛАР

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретариати союзнинг йиллик мукофотларини бериш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Республика Ёзувчилар союзи правлениеси секретариатининг қарорига мувофиқ Ойбек номидаги мукофот «Гирдоб» романи учун ёзувчи Ўктам Усмоновга, Ҳамид Олимжон номидаги мукофот «Руҳлар исёни» поэмаси учун шоир Эркин Воҳидовга, Ғафур Ғулом номидаги мукофот «Олмани бўламиз ҳаммага», «Энг маза, эҳ, маза» китоблари учун шоир Пўлат Мўминга, Сергей Бородин номидаги мукофот ўзбек шеърияти намуналарини рус тилига таржима қилганлиги учун Владимир Липко (марҳум)га берилди.

Ёзувчи Ўктам Усмоновнинг «Гирдоб» романи эълон қилиниши билан ўқувчилар эътиборини тортди. Эзгу ғоялари, ҳаётийлиги билан ажралиб турадиган бу асарни адабий танқидчилик ҳам юксак баҳолади. Романнинг кенг жамоатчиликка манзур бўлиб, катта қизиқишларга сабаб бўлганлигини асар асосида яратилган тўрт серияли видеофильм мисолида ҳам конкрет кўриш мумкин.

Эркин Воҳидовнинг «Руҳлар исёни» поэмаси шоир бадиий маҳоратининг ажойиб намунаси, оригинал изланишларининг қувончли самарасидир.

Болалар шоири Пўлат Мўмин кейинги йилларда қатор оригинал асарлар эълон қилди. Бу ижод намуналари орасида саксон биринчи йилда Москвада «Детская литература» нашриётида чоп этилган «Олмани бўламиз ҳаммага», Тошкентда босилган «Энг маза, эҳ, маза» китоблари алоҳида ажралиб туради.

Владимир Липко ўзбек совет адабиётининг ҳақиқий дўстларидан бири эди. У бугунги кунда республикамизда, қолаверса, бутун мамлакатимизда машҳур бир қатор атоқли шоирларимизнинг шеър ва поэмаларини рус тилига маҳорат билан таржима қилди. Владимир Липко жонкуярлиги, меҳнати туфайли рус тилига таржима қилинган бу асарларнинг кўпи эндиликда хорижий мамлакатлар тилларида ҳам ўқилмоқда.

СУВ ҲАҚИДАГИ КОДЕКСГА РИОЯ ҚИЛИНСИН

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сув хўжалиги доимий комиссияси ўзининг 24 декабрь куни бўлиб ўтган мажлисида республикада сув ҳақидаги кодекс талабларини бажариш соҳасида область маҳаллий Советлари иши тўғрисида Жиззах область ижроия комитетининг ҳисоботини муҳокама қилди.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида. деб таъкидланди мажлисда, областда ўн минглаб гектар ер комплекс ўзлаштирилди ва мелиоратив ҳолати яхшиланди. Бир неча сув омборлари, каналлар, насос станциялари қурилди. Коллектор-дренаж шохобчалари кенгайтирилди. Ўзлаштирилган қўриқ ерларнинг инженерлик системалари ва иншоотлари билан таъминланганлиги туфайли бу ерда сувдан ғоят самарали фойдаланишга эришилди.

Шу билан бирга депутатлар мелиоратив системалардан фойдаланишда бир қанча камчиликлар аниқланганлигини уқтириб ўтдилар. Суғориладиган, сувнинг тақчиллигига қарамай, уни ортиқча сарфлаш, коллектор шохобчаларига оқизиб юбориш ҳоллари кузатилмоқда. Артезиан қудуқлари пармалаш ва улардан фойдаланиш қоидаларига ҳамма жойда ҳам риоя қилинаётгани йўқ.

Комиссия Жиззах областидаги маҳаллий Советлар ижроия комитетларига, сув хўжалиги органларига сув ҳақидаги кодекс қоидаларининг қатъий бажарилиши, сув ресурсларини тежаш юзасидан комплекс тадбирларни амалга оширишни тавсия этди. (ЎзТАГ).

БУХОРО. Янги йил арафасида республикамиз бўйлаб саёҳатга чиққан Қорбобони қадимий Бухоро аҳолиси баланд руҳ билан кутиб олди. Область меҳнаткашлари бу йил катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Давлатга мўл-кўл Бухоро «оқ олтин»и топширилди.

Қорбобо Бухоро зардўзлик фабрикаси ишчилари ҳузурида ҳам меҳмон бўлди. Бу корхона маҳсулотларининг шуҳрати жаҳонга ёйилган. Қорбобо моҳир зардўз қизлардан М. Раҳимова, Б. Шамсуддинова, М. Салимова тайёрлаган зар дўппилар, ковушлар ва бошқа бир қатор маҳсулотларни ҳавас билан кўздан кечирмоқда.

(ЎзТАГ фотохроникаси.)

АХБОРОТ

НАРИМАНОВ ШАҲРИДА

МЕҲНАТКАШЛАРГА ҚУЛАЙЛИКЛАР

Тошкент яқинидаги Нариманов шаҳрининг қиёфаси кун сайин ўзгариб бормоқда. Шаҳар аҳолиси учун эса жуда кўп қулайликлар яратиляпти. Кейинги ойлар ичида бир неча 50—60 хонали кўп қаватли уйлар қурилиб, 2 мингдан ортиқ хонадонда ҳозли тўйлари ўтказилди. Биринчи бўлиб қад кўтарган тўққиз қаватли уй-жой биносига сув хўжалиги ходимларидан 200 га яқин киши кўчиб кирди. Ҳар бири 70 хўжаликка мўлжалланган тўртта уй биноси битай деб қолди. Яна бир қанча уй-жой биносининг пойдевори кўтарилмоқда.

Шаҳар аҳолисига маиший хизмат кўрсатиш тубдан яхшиланаётир. Кафе, ошхона, сартарошхона, аптека, почта, ҳаммом, пойабзал устахоналари, химчистка, модалар ательеси ишга туширилди.

Нариманов — Инқилоб хиёбони, Қуйлиқ — Коммунистик, Нариманов — Қуйлиқ маршрутлари бўйлаб автобуслар қатнови йўлга қўйилди. Наримановликлар бу қулайликлардан мамнун бўлишяпти.

ЧИРЧИҚ ХИЁБОНИ

Нариманов шаҳри Чирчиқ дарёси соҳилига жойлашган бўлиб, дарёнинг қирғоқлари бетон плиталар билан мустаҳкамланди. Ўн километрли масофага манзарали дарахт кўчатлари ўтказилди ва Чирчиқ хиёбони барпо қилинди. Хиёбоннинг икки томони кўкаламзорлаштирилиб, ободонлаштирилди. Нева ва Москва дарёлари хиёбонини эслатадиган бу дарё соҳилида дам олиш зонаси барпо қилинади, озиқ-овқат магазини, кафе, спиртсиз ичимликлар, мороженое ва кондитер моллари билан савдо қиладиган дўконлар қурилади.

Р. ИСҲОҚОВ.

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР, СИЗЛАР УЧУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ ИККИНЧИ УМУМИТТИФОҚ ПРОГРАММАСИ

КПСС XXVI съезди қарорига мувофиқ 1982 йилнинг 1 январидан бошлаб Марказий телевидениенинг иккинчи умумиттифоқ программаси жорий этилади.

Бу программанинг жорий этилиши томошабинларнинг талабларини тўлароқ назарда тутишга имкон беради. Программада информацион, илмий-оммабоп, музика эшиттиришлари, бадиий фильмлар, ҳужжатли фильмлар ва телефильмлар, шунингдек ёшлар ва болалар программалари катта ўрин олади. Бевосита спорт мусобақаларини олиб эшиттиришнинг бир қисми умумиттифоқ программасига ўтказилади. Бадиий кинофильмлар ва телефильмлар, шу жумладан кўп серияли фильмлар ҳар куни «Время» программаси тугаганидан сўнг намойиш этиб борилади ва эрталабки соатларда такрорланади. Ҳафта иш кунларининг (душанба-жума) эрталабки ва кундузги соатларида ўқув-билим эшиттиришлари ва илмий-оммабоп эшиттиришлар программага киритиб борилади.

Дам олиш кунлари кундузи биринчи программанинг энг оммабоп эшиттиришлари, республика ва область студияларининг материаллари, социалистик мамлакатларнинг фильмлари шу программада такрорланади.

Иккинчи программа соат 8.00 да гимнастика машқлари комплексини кўрсатиш билан бошланади. Программанинг кундузги блоки соат 16.00 да «Новости» эшиттириши билан тугайди. Кечки блоки ҳам соат 18.00 да «Новости» эшиттириши билан бошланади.

Шанба кунларнинг программасига 15 минутлик «Халқаро обзор» киритилган, якшанба кунларида мамлакатимиз тўғрисидаги ярим соатлик обзор берилади.

Ҳозирги вақтда иккинчи умумиттифоқ программани Шарқий Сибирдагилар ҳам кўриши мумкин бўлади. Шу программанинг икки нусхаси вақт оралатиб: бири Урал, Қозоғистон, Ўрта Осиё республикалари районларига, иккинчиси — Ғарбий ва Шарқий Сибирь районларига кўрсатиб борилади.

Беш йиллик мобайнида алоқа ер сунъий йўлдошлари ёрдамида иккинчи программани Узоқ Шарқ, Сахалин, Камчатка, Чукоткагача етказиш мўлжалланади.

Биринчи ва иккинчи умумиттифоқ программаларидан ташқари (Москва ва Москва области учун) Москва телевизион программаси, шунингдек кечки маҳал ўқув программаси сақланиб қолади.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ — 50 ЁШДА

КАМОЛОТ ПИЛЛАПОЯЛАРИ

«1881 йилда, бундан роппа-роса 100 йил муқаддам Каспий денгизининг Михайловское (ҳозирги Красноводское) кўрфазидан бошланган қурилиш билан Ўрта Осиё темир йўлига асос солинди. Советлар ҳокимияти йилларида эса унинг нуфузи ортиб, эндиликда йирик магистраллардан бирига айланди. Қарийб етти минг километрни ташкил этувчи Ўрта Осиё темир йўл магистралининг етакчи мутахассислари асосан Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти талабаларидир».

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг қутлуғ 50 йиллиги муносабати билан бу ерда ташкил этилган институт тарихи музейи стендларидан бирига ана шу сўзлар битилган эди. Таъбир жоиз бўлса, музейдаги ҳар бир нарса институтнинг бой тарихидан ҳикоя қилади.

1931 йил декабрида Ўрта Осиё темир йўли мутахассислар билан таъминланишини янада яхшилаш мақсадида ВКП(б) Марказий Комитетининг Ўрта Осиё бюроси ўлкада махсус олий ўқув юрти — темир йўл транспорти инженерлари институти ташкил этиш масаласини кўриб чиқди. Айни чоғда бу ўқув юртини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш чоралари ҳам кўрилди. Шу мақсадда Тошкентга Москва, Ленинград ва бошқа шаҳарлардаги темир йўл транспорти институтларидан олим ва етакчи мутахассислар жалб этилди.

Техника соҳасидаги дастлабки мутахассисларимиз каби унинг олий маълумотли бўлиши ҳам қардош рус халқининг саховатидан деб рўй-рост айтиш мумкин — Малик Хўжаевич Хўжаев институтни биринчилар қатори битирди.

— Талабалик йиллари сира хотирадан чиқмайди, — эслайди **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби М. Хўжаев.** — Дарсликлар, лабораториялар етишмас, аудиториялар эса тор эди. Шунга қарамай биз, ўқишга чанқоқ ёшлар А. П. Любомудров, К. А. Погорелко, М. А. Струсевич, А. Г. Фёдоров ва бошқа пурҳиммат устозларимизнинг ҳар бир ўгити, ҳар бир сабоғини ўзлаштириб олишга ҳаракат қилардик. Буларнинг бари кейинчалик дарс берганимда, декан ва проректор бўлиб ишлаганимда жуда асқотди. Баъзилар хатсавод чиқаришнинг ўзини катта бахт ҳисоблаган кезларда олий маълумотли бўлдим. Профессор С. П. Бузанов раҳбарлигида кандидатлик диссертациясини ҳимоя қилдим. Шогирдларим ҳам йирик мутахассислар бўлиб етишишди.

Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида Ленинград ҳамда Харьков шаҳарларидан шу хил институтлар Тошкентга кўчириб келинди. Профессор-ўқитувчилар состави кучайиб, талабалар сони ортди. Ўшандай оғир кунларда ўқишлар уч сменалаб давом этар, халқ хўжалиги учун жуда зарур касб эгаларини тайёрлаш жадаллаштириб юборилган эди. Ўқитувчилар ва талабаларнинг аксарияти кўнгилли бўлиб фронтга кетган бўлишига қарамай, студентлар контингенти камаймаган эди. Улуғ Ватан уруши тарихи саҳифаларида институт талабалари жасоратлари ҳам ўз ифодасини топган.

Урушдан кейин халқ хўжалигини тиклаш, мамлакат экономикасини юксалтириш йилларида темир йўл транспорти, табиийки, катта роль ўйнади. Институт янги-янги ихтисосдаги кадрлар тарбиялаш билан машғул бўлди.

Башарти дастлабки йиллари 35 ўқитувчи ишлаган бўлса, эндиликда тўрт юздан ортиқ тажрибали ўқитувчи, доцент ва профессор ёшларга таълим бермоқда. Икки юзта студент билан иш бошлаган бу институтда эндиликда саккиз мингдан ортиқ йигит-қиз таълим олмоқда. Институтнинг қардош Қозоғистон пойтахтидаги филиали базасида Олмаота темир йўл транспорти инженерлари институти ташкил этилди.

Студентлар ўқишдан ташқари илмий-тадқиқот ишлари билан шуғулланиши учун ҳам шароит яратилган.

Шуниси қувончлики, Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти йигит-қизлари техника билимлари бўйича энг яхши студент ишлари республика ва Бутуниттифоқ конкурсларида 20 йилдан бери қатнашиб келадилар. Ўтган вақт мобайнида 34 иш Бутуниттифоқ конкурслари медаль ва дипломлари билан тақдирланди.

— Механика факультетининг охирги курс студенти А. Бобров тепловозларнинг осма электр двигателларини мойловчи қурилма яратиб, СССР Ихтиро ва кашфиётлар давлат комитетининг авторлик гувоҳномаси билан тақдирланди, — дейди студентлар илмий-тадқиқот ишлари илмий раҳбари, техника фанлари кандидати, доцент Борис Иосифович Вильксвич.

Институтда жуда катта илмий-тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. 40 дан ортиқ кафедра, 80 дан ортиқ лаборатория, бир қанча тармоқ лабораторияларининг илмий ходим ва мутахассислари Ўрта Осиё, Ғарбий Қозоғистон, Олмаота темир йўллари, Октябрь Революцияси номли Тошкент тепловоз ремонт заводи ва бошқа бир қанча корхона ҳамда қурилиш ташкилотлари билан ижодий ҳамкорликда иш олиб бормоқдалар. 1961 йили ўнта мавзу бўйича жами 59 минг сўмлик илмий-тадқиқот ишлари олиб борилган бўлса, бугунги кунда юзга яқин мавзу бўйича жами бир миллион сўмликдан ортиқ илмий-тадқиқот ишлари хўжалик шартномаси асосида бажарилди.

— Иш бошлаган кезлари институтда учта факультет, ўттиздан ортиқ ўқитувчи бор эди, — дейди институт ректори вазифасини бажарувчи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер Саҳий Муҳаммадалиевич Жумабоев. — Эндиликда бу ерда 15 ихтисослик бўйича мутахассислар тайёрланмоқда. Ўн бир факультет, Ашхабод шаҳрида филиал, Душанбада эса ўқув-консультация пункти ишлаб турибди. Ўтган ярим аср мобайнида бу ерда халқ хўжалигига 28 мингга яқин мутахассис тайёрлаб берилди.

Ўзининг шонли юбилейига институт жуда катта ютуқлар билан келди. Ҳозир бу ерда темир йўл транспортида автоматика, телемеханика ва алоқа, инженерлик-иқтисод, механика, темир йўлдан фойдаланиш, саноат ва граждан қурилиши, темир йўл қурилиши факультетлари, кечки ва сиртқи таълим ҳамда малака ошириш факультетлари ва тайёрлов бўлими ишлаб турибди.

У. ФАЙЗИЕВА,
Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлари.

СУТ-ТОВАР КОМБИНАТИ

III «Интернационал» совхозида 600 бош соғин сигирга мўлжалланган сут-товар комбинати қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу чорвачилик объектини «Каршистрой» бошқармасининг «Сельстрой» трестига қарашли 9-механизациялашган кўчма колонна коллективи бунёд этди. Ҳозиргача 1 миллион 600 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Комбинатда сигир соғиш ва молларга озуқа бериш каби юмушлар механизация воситасида бажарилади.

Редактор ўринбосари
Б. ЮСУПОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ
профессор-ўқитувчилар составидаги
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: формация экономикаси ва уни ташкил этиш;
кафедра доцентлари: аналитик химия, анатомия ва физиология, фармакогнозия, фармацевтик химия, дориларнинг аптека технологияси;
кафедра катта ўқитувчилари: жисмоний тарбия (3 ўрин), физика ва математика;
кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия (4);
кафедра ассистенти: токсикологик химия;
химия бўлими бўйича проблемали лабораторияга: катта илмий ходимлар (2), кичик илмий ходим;
медицина-биология бўлими бўйича: катта илмий ходимлар (2), кичик илмий ходимлар (2).
КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 15-алоқа бўлими, Кафанов кўчаси, 35-уй, кадрлар бўлими.

●

МИНИСТРЛИКЛАР, ИДОРАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ
ДИҚҚАТИГА!
«СОЮЗУЧЕТИЗДАТ» БУТУНИТТИФОҚ ДАВЛАТ БИРЛАШМАСИНИНГ
ЎЗБЕКИСТОН БЎЛИМИ БИНОСИ БУЗИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН УЧЕТ-ҲИСОБОТ ҲУЖЖАТЛАРИНИ ТЕЗДА ОЛИБ КЕТИШЛАРИНИ
СЎРАЙМИЗ

●

Тошкент политехника институти
КЕЧКИ-СИРТҚИ БЎЛИМИНИНГ
СИРТҚИ ҚУРИЛИШ ФАКУЛЬТЕТИ
барча VI курс студентлари учун
11 ЯНВАРДАН 1 ФЕВРАЛГАЧА
IV, V курс студентлари учун
18 ЯНВАРДАН 1 ФЕВРАЛГАЧА
ҚИШКИ ЛАБОРАТОРИЯ-ИМТИҲОН СЕССИЯСИНИ ЎТКАЗАДИ

●

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИНИНГ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА
ИШГА ТАКЛИФ ЭТИЛАДИ
ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ИШЛАШ УЧУН
ғишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, сувоқчи-бўёқчилар, арматурачилар, минорали кран машинисти, слесарь-сантехниклар, юк ташувчилар, пайвандловчилар, кошинловчи-мозаикачилар;
ТРАССАЛИ ШАРОИТЛАРДА ИШЛАШ УЧУН
автокран машинистлари, изолировкачилар, бульдозерчилар.
Меҳнат ҳақи — ишбай, трассали шароитларда ишлашда район коэффициенти ва 30 процент трасса ҳақи тўланади.
Кичик оилалилар уй-жой билан таъминланадилар, иш жойи бўйича трассада вагон-уйларга прописка қилинадилар, Тошкент шаҳрида эса навбати билан уй-жой оладилар.
Ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона — аҳолини ишга жойлаштириш марказий пункти ва Тошкент шаҳар район ижроия комитетларидаги инспекторларга учрашилсин.

●

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/XII да **Шошма, қуёш,** 27/XII да **Келинлар қўзғолони.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/XII да **Сокин тонглар,** 27/XII да **Отасининг қизи.**

Тошкент давлат университети ректорати ва жамоат ташкилотлари математика факультети деканининг ўринбосари доцент Ҳ. Т. Мансуровга рафиқаси

Муҳайё МЎМИНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«НИИстромпроект» институти коллективи лаборатория мудири С. Н. Назруллаевга ўғли

Олим Сайфуллаевич НАЗРУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — АБВГДейка. 10.10 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.40 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 10.10 — Камалак. 11.30 — Инсон, Ер, Коинот. 12.15 — Спортлото. 12.25 — Ҳужжатли фильм. 12.55 — Москвичка. 14.15 — Ҳамдўстлик. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 — Ҳайвонот оламида. 16.15 — Фильм-концерт. 17.30 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 18.15 — Мультфильм. 18.45 — 9-студия. 19.45 — Эрмитаж. 20.15 — Худди ўша Мюнхаузен. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Бадиий фильмнинг 2-серияси. 22.00 — Концерт. 23.45 — Янгиликлар.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. 9.45 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.15 — Тонгги почта. 10.45 — Орлёнок. 11.35 — Ёшлар адреслари. 12.35 — Концерт. 13.25 — Киносаёҳатчилар клуби. 14.25 — Концерт. 14.45 — Терговни билимдонлар олиб боради. Бадиий фильм. 17.20 — Низомий Ганжавий туғилган куннинг 840 йиллигига. 19.20 — Чанги спорти бўйича Бутуниттифоқ мусобақаси. 20.00 — Музикали киоск. 20.30 — Здоровье. 21.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Цирк чироқлари порлайди. Бадиий фильм. 23.20 — Русская зима. Санъат фестивали.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телеминиатюралар. 10.55 — Сўз кетидан сўз келар. 11.20 — Шахмат мактаби. 11.50 — Қора юзлар. Спектакль. 14.00 — Биринчи концерт. Бадиий фильм. 17.00 — Дўстлик экрани. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Ўқувчилар концерти. 19.00 — Ота-оналар университети. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 20.00 — Цирк. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Гирдоб. Видеофильм. 4-қисм. 23.25 — Баскетбол. «Университет» — «Уралмаш».

16.55 — Душанба кўрсатувлари.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек классик қўшиқлари. 9.35 — Ёшлик. 10.15 — Дугоналар. 11.30 — М. Ойнақулова ва У. Суюрбоева куйлайди. 13.00 — Илғор тажриба маршрутлари бўйлаб. 13.30 — Хатларингизни ўқиб... 14.00 — Меҳнат ва ҳаёт. 16.20 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 17.00 — Ёшлик. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — Чолғу куйлари. 19.25 — Музикали глобус. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Қўшиқлар ва рақслар. 23.10 — Баскетбол бўйича СССР чемпионати. 23.20 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 03??? Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 296. 8